

OBŚLUGA ŚRODOWISKOWA DORADZTWO PRAWNE

Obsługa zakładów:

- na etapie budowy (przygotowanie wniosków wraz z wymaganym materiałami do uzyskania decyzji administracyjnych),
- na etapie eksploatacji (całość zagadnień związanych z ochroną środowiska, bhp, p.poż.)

Dokumentacja:

- Karta informacyjna przedsięwzięcia
- raport o oddziaływaniu na środowisko
- ekofizjografia
- prognoza oddziaływania na środowisko
- przegląd ekologiczny
- analiza porealizacyjna
- operat wodnoprawny
- dokumentacja hydrologiczna
- studium wykonalności
- inwentaryzacja zieleni
- Program Ochrony Środowiska
- Plan Gospodarki Odpadami

Wnioski:

- o dofinansowanie z funduszy krajowych i unijnych
- o wydanie pozwoleń (powietrze, odpady, ścieki)
- o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Pomiary i badania środowiska

(emisja zanieczyszczeń do powietrza, emisja hałasu, emisja ścieków)

Naliczanie:

- opłaty za korzystanie ze środowiska
- opłaty produktowej

Sprawozdania:

- do Urzędu Marszałkowskiego
- do WIOŚ

Geologia

Geodezja

Szkolenia

BHP

Tytuł:	Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Zleceniodawca:	Pracownia Planowania Przestrzennego i Architektury Al. Piłsudskiego 12 43-100 Tychy

Autorzy:	mgr Daria Kuk mgr inż. Ewa Michalska mgr Joanna Karda

Data wykonania:	marzec 2010 rok

Siedziba:

43-100 Tychy
ul. Poziomkowa 113
NIP 646-26-02-021
Regon 278089289
Fortis Bank S.A. o/Bielsko-Biała nr rachunku: 60 1600 1299 0002 3505 3593 3001

Data wygenerowania dokumentu: 2024-06-22 12:46:57

Pracownia:

40-020 Katowice
ul. Przemysłowa 10
tel. (0-32) 785 91 84
tel./fax (0-32) 785 91 85
e-mail: werona@werona.com.pl
Internet: www.werona.com.pl

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.....	3
1.1. Przedmiot opracowania.....	3
1.2. Główne cele projektowanego dokumentu.....	3
1.3. Powiązania analizowanego projektu z innymi dokumentami.....	5
1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	7
1.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu	11
2. Lokalizacja projektu oraz istniejący stan środowiska	16
2.1. Lokalizacja terenu opracowania.....	16
2.2. Istniejący stan środowiska wraz z oceną potencjalnych zagrożeń.....	18
2.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.....	37
2.4. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu	40
3 Przewidywane oddziaływania projektowanego dokumentu na środowisko..	42
3.1. Oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska	42
3.2. Oddziaływanie na obszary NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru	46
3.3. Zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy w zakresie projektowanego dokumentu.....	47
3.4. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne	51
3.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	54
3.6. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	54
4. Wytyczne do ochrony i monitoringu środowiska na etapie realizacji ustaleń analizowanego dokumentu.....	55
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru	55
4.2. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	56
5. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz uzasadnieniem ich wyboru	58
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	59

SPIS TABEL:

Tabela 1	Macierz oceny uwzględnienia celów ochrony środowiska w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” w nawiązaniu do polityki ekologicznej państwa (PEP).....	13
Tabela 2	Macierz oceny uwzględnienia celów ochrony środowiska w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” w nawiązaniu do Programu ochrony środowiska dla miasta Tychy (POŚ).....	15
Tabela 3	Zasoby złóż węgla kamiennego w rejonie miasta Tychy	23
Tabela 4	Zestawienie jakości wód podziemnych na terenie miasta Tychy w latach 2006–2008	25
Tabela 5	Klasyfikacja rzek na terenie miasta Tychy w latach 2006 – 2007 (według 5 klas).....	27
Tabela 6	Wstępna ocena stanu wód miasta Tychy w 2008 roku.....	28
Tabela 7	Struktura użytkowania gruntów na terenie miasta Tychy w 2008 roku	30
Tabela 8	Roczne zestawienie wyników pomiarów poszczególnych zanieczyszczeń powietrza na stacji pomiarowej przy ulicy Tołstoja w Tychach w 2009 roku	32
Tabela 9	Wynikowa klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	32
Tabela 10	Wartości średnioroczne stężenia pyłu PM10 w strefie Aglomeracji Górnośląskiej (wartość dopuszczalna 40 µg/m ³)	32
Tabela 11	Wartości średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w strefie Aglomeracji Górnośląskiej (wartość docelowa 1 ng/m ³).....	33
Tabela 12	Analiza korelacji zapisów projektu mpzp ze zidentyfikowanymi problemami ochrony środowiska.....	39
Tabela 13	Ocena wpływu celów „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na poszczególne elementy środowiska	47
Tabela 14	Wpływ realizacji mpzp na poszczególne elementy lokalnego środowiska przyrodniczego i społecznego.	48
Tabela 15	Potencjalne możliwe oddziaływanie mpzp na poszczególne elementy środowiska i obszary NATURA 2000.	51
Tabela 15	Ocena szacunkowa oddziaływań na środowisko zapisów projektu mpzp oraz sposoby przeciwdziałania, ograniczenia i kompensacji	52

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1	Lokalizacja miasta Tychy na tle województwa śląskiego	16
Rysunek 2	Przekrój geologiczny W-E w obszarze miasta Tychy	22
Rysunek 3	Położenie miasta na tle jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).....	23

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1	Lokalizacja miasta Tychy na tle obszarów Natura 2000	
Załącznik nr 2	Lokalizacja terenu opracowania na mapie topograficznej, skala 1: 50 000	
Załącznik nr 3	Uwarunkowania środowiskowe terenu objętego mpzp, skala 1:2 000	
Załącznik nr 4	Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, rysunek poglądowy	

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest identyfikacja i analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko realizacji ustaleń dotyczących projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”. Obszar objęty mpzp położony jest w południowo - zachodniej części miasta Tychy w rejonie Jeziora Paprocańskiego. Lokalizację obszaru zaznaczono na załączniku nr 2 – fragment mapy topograficznej.

Obowiązek sporządzenia niniejszej dokumentacji wynika z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z art. 46 tej ustawy, organ administracji publicznej opracowujący projekt dokumentu strategicznego ma obowiązek sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w tym prognozy oddziaływania na środowisko).

Artykuł 51 tej ustawy precyzuje zakres sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko – niniejsza prognoza została sporządzona zgodnie z tym artykułem.

Przedstawiona w niniejszym opracowaniu analiza oddziaływania na środowisko określa skutki wpływu realizacji ustaleń dotyczących projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na środowisko przyrodnicze i społeczne, które mogą wynikać z przyjętych założeń planu i proponowanego przeznaczenia terenu. Prognoza uwzględnia jednocześnie rozwiązania ograniczające bądź eliminujące negatywne skutki realizacji ustaleń zawartych w projekcie dokumentu.

1.2. Główne cele projektowanego dokumentu

Celem „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” jest ustalenie podstawowego i dopuszczalnego zagospodarowania terenów objętych planem dla zachowania ładu przestrzennego.

W ramach mpzp wyodrębniono następujące tereny o różnym przeznaczeniu:

- 1) 1WS – 4WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- 2) 5ZL – 7ZL - tereny lasów;
- 3) 8Z/US, 9Z/US - tereny zieleni, sportu i rekreacji.

Przepisy dotyczące przeznaczenia terenów oraz zasad ich zagospodarowania, tymczasowego użytkowania (zapisy ujęte w Rozdziale, Rozdziale 3 i Rozdziale 4 projektu planu):

Dla terenu **1 WS i 2 WS:**

- Przeznaczeniem podstawowym terenu są wody powierzchniowe (rzeki: Gostynia i Stara Gostynia) wraz z budowlami i urządzeniami związanymi z gospodarką wodną, ochroną przeciwpowodziową i przepływem wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.

Zasady zagospodarowania:

- nakaz utrzymania istniejących obwałowań z dopuszczeniem ich przebudowy i rozbudowy,

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

- dopuszczenie realizacji kładek pieszych i mostków.

Dla terenu 3WS:

- Przeznaczeniem podstawowym są wody powierzchniowe (Potok Wyrski) wraz z budowlami i urządzeniami umożliwiającymi przepływ wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.
- Przeznaczeniem dopuszczalnym są lasy.

Zasady zagospodarowania:

- dopuszczenie przebudowy koryta potoku,
- dopuszczenie prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach określonych w planie urządzenia lasu na terenach nie wykorzystywanych na cele inwestycji umożliwiającej przepływ wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.

Dla terenu 4WS:

- Przeznaczeniem podstawowym są wody powierzchniowe (kanał ziemny) wraz z budowlami i urządzeniami umożliwiającymi przepływ wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.

Zasady zagospodarowania:

- dopuszczenie realizacji kładek, pieszych i mostków,
- w zagospodarowaniu terenu nakaz respektowania innych zasad dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu (§15)

Dla terenów 5ZL, 6ZL, 7ZL:

- Przeznaczeniem podstawowym są lasy.

Zasady zagospodarowania:

- prowadzenie gospodarki leśnej – na zasadach określonych w planie urządzenia lasu,
- na terenie 6ZL dopuszczenie realizacji drogi z placem manewrowym wzdłuż terenu oznaczonego symbolem 3WS umożliwiającej konserwację potoku Wyrskiego oraz służącej gospodarce leśnej,
- w zagospodarowaniu terenu nakaz respektowania innych zasad dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu (§15).

Dla terenów 8Z/US, 9Z/US:

- Przeznaczeniem podstawowym jest zieleń w dolinach rzek z możliwością zagospodarowania na cele pola golfowego.
- Przeznaczeniem dopuszczalnym są sieci infrastruktury technicznej oraz budowlę i urządzenia umożliwiające przepływ wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.

Zasady zagospodarowania:

- nakaz utrzymania doliny, jako terenów otwartych pełniących funkcję korytarzy ekologicznych poprzez:
 - zakaz realizacji zabudowy,
 - dopuszczenie realizacji zadrzewień wyłącznie w formie skupisk, z zakazem nasadzeń w poprzek doliny;
- dopuszczenie realizacji:
 - dróg wewnętrznych i ścieżek pieszych,
 - kładek pieszych i mostków nad ciekami i terenami podmokłymi,

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

- ogrodzeń ażurowych z zakazem stosowania odrodzeń betonowych,
- dopuszczenie realizacji zbiorników wodnych dla potrzeb pola golfowego;
- w zagospodarowaniu terenu nakaz respektowania innych zasad dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu (§15).

Infrastruktura techniczna:

- dopuszczenie budowy sieci i urządzeń infrastruktury w sposób nie zakłócający podstawnego przeznaczenia terenu,
- gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi oraz według zasad określonych w „Planie gospodarki odpadami na terenie miasta Tychy”.

Tymczasowe zagospodarowanie, urządzenie i użytkowanie terenów:

Na czas realizacji inwestycji zapewniającej zasilanie Jeziora Paprocańskiego wodami Potoku Wyrskiego dopuszcza się tymczasowe zagospodarowanie i użytkowanie w obszarze oznaczonym na rysunku planu. Zezwala się na:

- budowę koryt obiegowych rzeki Gostyni,
- budowę tymczasowych dróg technologicznych i placów postojowych dla ciężkiego sprzętu,
- budowę kanału ziemnego doprowadzającego wody z potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.

Przepisy dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (zapisy ujęte w Rozdziale 5 projektu planu).

Dla obszaru objętego planem ustala się:

- nakaz lokalizacji i realizacji tymczasowych placów postojowych związanych z realizacją w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód oraz gleby,
- nakaz przywrócenia stanu pierwotnego po zakończeniu inwestycji na obszarze tymczasowego udostępnienia na czas jego realizacji,
- nakaz umocnienia skarp koryt cieków i zbiorników wodnych materiałami naturalnymi,
- zakaz sadzenia drzew i krzewów na obwałowaniach potoku oraz w pasie terenu o szerokości 4 m od projektowanego przepustu wód Potoku Wyrskiego pod korytem rzeki Gostyni (po 2 m od osi),
- zakaz wykorzystania odpadów w czasie realizacji inwestycji,
- nakaz stosowania materiałów naturalnych przy realizacji ścieżek i dróg.

W obszarze objętym granicami planu nie przewiduje się scalania i wtórnego podziału nieruchomości w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami. Dla realizacji ustaleń projektu dopuszcza się podział na działki zgodnie z liniami rozgraniczającymi tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania.

1.3. Powiązania analizowanego projektu z innymi dokumentami

Ze względu na niewielki fragment terenu opracowania w mieście Tychy trudno jest mówić o powiązaniach z innymi dokumentami, szczególnie w aspekcie dokumentów międzynarodowych, krajowych, a nawet wojewódzkich. Podstawowego odniesienia można się doszukiwać właściwie wyłącznie w dokumentach lokalnych dla miasta Tychy.

Bardzo ogólnego odniesienia można dopatrywać się w „**Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020**”. W dokumencie tym przedstawiono wizję województwa śląskiego do roku 2020: „*Województwo śląskie będzie regionem o dużych walorach przyrodni-*

czych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystyczno - rekreacyjnych, z różnorodną ofertą spędzania czasu wolnego”.

Cele strategiczne i kierunki działań istotne z punktu widzenia niniejszego dokumentu to przede wszystkim:

- I. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.
 - I. 4. Upowszechnienie wśród społeczeństwa aktywnego stylu życia. Kierunek ten przewiduje między innymi kreowanie postaw zdrowego stylu życia, wspieranie działań zmierzających do powstania odpowiedniego zaplecza i atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Wymaga to przede wszystkim stworzenia regionalnej sieci ośrodków turystyki, rekreacji i utworzenia systemu szlaków pieszych, wspierania budowy tras rowerowych i konnych, zwiększania liczby obiektów sportowych, poprawy standardu istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej, systemu promocji rekreacji wewnątrz regionu oraz stworzenia zróżnicowanej jakościowo oferty spędzania czasu wolnego (Analizowany projekt mpzp wprowadza tereny umożliwiające aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu – ZL, Z/US, a także umożliwi wprowadzenie czystych wód z Potoku Wyrskiego korytem Starej Gostyni do wód jeziora Paprocańskiego – terenu przeznaczonego pod aktywny wypoczynek mieszkańców miasta).
- III. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki
 - III. 5. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu. Kierunek ten przewiduje między innymi podjęcie działań ukierunkowanych na rozbudowę infrastruktury turystycznej na terenach o walorach przyrodniczo - krajobrazowych i kulturowych, tworzenie centrów sportowo - rekreacyjnych z bazą hotelarską oraz zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne zbiorników wodnych (mpzp wprowadza tereny Z/US – tereny zieleni, sportu i rekreacji, z możliwością zagospodarowania na cele pola golfowego).

Pośrednie odzwierciedlenie w analizowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zawierają również następujące kierunki zadań:

- IV. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni
 - IV.5. Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami (zapisy dotyczące gospodarowania odpadami na terenie objętym planem);
 - IV.6. Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych (tutaj będziemy mówić o zapisach w projekcie mpzp odnośnie zachowania terenów śródlądowych wód powierzchniowych - WS);

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (czerwiec 2004) w ustaleniach odnośnie wizji przyszłości przestrzeni województwa mówi o „uzyskaniu przestrzeni o wysokich walorach estetycznych architektury i krajobrazu, czerpiących z dziedzictwa przyrody i kultury oraz nadających przestrzeni indywidualny wyraz”. Jednym z głównych kierunków polityki przestrzennej jest wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego. Realizacja tego celu odbywać się będzie między innymi poprzez tworzenie markowych produktów turystycznych, koncentracji działań wokół tych produktów, które mają największą szansę na odniesienie sukcesu rynkowego, w tym produktów dotyczących turystyki rekreacyjnej, aktywnej. Założenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczące realizacji na omawianym terenie pola golfowego na pewno przyczynią się do osiągnięcia tego

celu. Pole golfowe wypromuje miasto na tle województwa i Polski. Nie bez znaczenia dla celów wypoczynkowo-rekreacyjnych jest zapewnienie odpowiedniej ilości i o odpowiedniej jakości wody zasilającej jezioro Paprocańskie. Stanie się ono miejscem atrakcyjnym - przyjaznym ośrodkiem sportu i rekreacji. Wyżej wymieniony dokument mówi również o „*Ochronie zasobów środowiska, wzmocnieniu chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych*”. Cel ten będzie realizowany między innymi poprzez ochronę zasobów środowiska. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ujęte są przepisy dążące do poprawy stanu jakości środowiska. Zapisy projektu mpzp są zgodne z podstawowymi zasadami polityki przestrzennej województwa, w zakresie sieci infrastruktury przyjaznej dla środowiska (np. nakaz lokalizacji i realizacji tymczasowych placów postojowych w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód oraz gleby, dopuszczenie budowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, gospodarka odpadami prowadzona zgodnie zobowiązującymi przepisami).

„**Strategia rozwoju miasta Tychy: „Tychy 2013”** (sierpień 2003) wyznacza misję rozwoju miasta Tychy: „zintegrowani wewnętrznie oraz mobilni społecznie i zawodowo mieszkańcy miasta tworzą warunki dla rozwoju tyskiego środowiska przedsiębiorczości, wzrostu uczestnictwa w korzyściach funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego oraz powszechnego dostępu do lokalnego systemu udogodnień miejskich w sposób zapewniający Tychom trwałą i zrównoważony rozwój”. W projekcie mpzp można doszukać się powiązań w zakresie zapisów dotyczących utrzymania (ZL) i powstania nowych terenów (Z/US) będące miejscem wypoczynku i rekreacji lokalnych mieszkańców. Projekt zakłada również tworzenie nowych ścieżek, mostków i dróg wewnętrznych umożliwiających swobodny dostęp do terenów leśnych, terenów zieleni, sportu i rekreacji. Jednym z priorytetów rozwoju miasta Tychy jest priorytet C „rozwój infrastruktury środowiska miejskiego”. Mowa jest tu o ograniczaniu ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych (mpzp wprowadza nakaz lokalizacji i realizacji tymczasowych placów postojowych w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód).

W zakresie „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy**” (zatwierdzonego Uchwałą Nr 0150/III/40/2002 Rady Miasta Tychy z dnia 18 grudnia 2002 roku z późniejszymi zmianami) analizowany projekt mpzp jest zgodny z ustaleniami obejmującymi cele generalne, w tym: „utrzymanie i podniesienie jakości i atrakcyjności przestrzeni miejskiej” (projekt mpzp utrzymuje zachowanie terenów wód powierzchniowych, harmonizującymi z terenami leśnymi i terenami zieleni, sportu i rekreacji) czy „utrzymanie i zwiększenie atrakcyjności miasta w stosunku do otoczenia” (projekt mpzp pozwala na stworzenie atrakcyjnych warunków zamieszkania w otoczeniu terenów rekreacyjno – wypoczynkowych). Zapisy mpzp są zgodne z ustaleniami studium - na rysunku studium na analizowanym obszarze wyznaczono tereny wód powierzchniowych, tereny leśne, tereny obniżeń dolin rzecznych, pełniących rolę korytarzy ekologicznych.

W podsumowaniu można stwierdzić, że analizowany dokument – projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni” został opracowany w zgodzie i w nawiązaniu do innych dokumentów, w tym dokumentów wojewódzkich i lokalnych (miasta Tychy).

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Niniejszą prognozę sporządzono według ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

Podstawą informacyjną, źródłowymi materiałami tekstowymi i graficznymi dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest przede wszystkim projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”. Informacje dotyczące uwarunkowań środowiskowych zaczerpnięto bezpośrednio z różnych opracowań, między innymi z opracowania ekofizjograficznego, Programu Ochrony Środowiska, a także innych materiałów źródłowych oraz informacji dostępnych na stronach internetowych. Poszczególne zapisy analizowanego projektu poddane zostały analizie w zakresie ich zgodności z dokumentami wyższego rzędu – analiza ta potwierdziła zgodność projektu mpzp z innymi dokumentami.

Metodyka przyjęta w niniejszym opracowaniu obejmuje w głównej mierze metody opisowe oraz analizę różnych dokumentów planistycznych, dokumentów opisujących środowisko przyrodnicze i kulturowe miasta Tychy oraz metody oszacowania wpływu ustaleń projektu mpzp na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, kulturowego i społecznego analizowanych terenów w granicach miasta.

Na potrzeby niniejszej prognozy dokonano wizji terenowej (listopad 2009 rok).

Niniejsza prognoza podejmuje próbę oszacowania wpływu realizacji poszczególnych zapisów projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, społecznego i kulturowego. Dla zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i zdrowie człowieka, zaproponowano rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą (w zakresie koniecznym czy wskazanym).

Zwraca się jedynie uwagę na stosunkowo niewielki fragment terenu, który objęty jest projektem mpzp, dla którego dość trudno odnosić się w zakresie powiązań w samym mieście Tychy (powiązania lokalne), a co dopiero mówić o powiązaniach regionalnych.

Dla potrzeb niniejszej prognozy wykorzystano „Podręcznik do strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla polityki spójności na lata 2007-2013”. Istotne było tu włączenie aspektów środowiskowych w strukturę dokumentu będącego przedmiotem oceny.

Przy opracowywaniu niniejszej dokumentacji wykorzystano niżej wymienione **akty prawne**:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (tekst jednolity w Dz. U. z 2007 roku Nr 39, poz. 251, wraz z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 151, poz. 1220),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (tekst jednolity w Dz. U. z 2005 roku Nr 239, poz. 2019, z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2006 roku, Nr 123, poz. 858 z późniejszymi zmianami),

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

- Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2005 roku Nr 236, poz. 2008 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 roku Nr 80, poz. 717, z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (tekst jednolity (Dz. U. 91.101.444 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 roku w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 197, poz. 1667),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 roku w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2006 roku Nr 137, poz. 984; zmiana w Dz. U. z 2009 roku Nr 27, poz. 169),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284 *utraciło moc z dniem 01.01 2005 roku*),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 roku Nr 229, poz. 2313; zmiana w Dz. U. z 2007 roku Nr 179, poz. 1275; zmiana w Dz. U. z 2008 roku Nr 198, poz. 1226),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z 2004 roku Nr 168, poz. 1764),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 roku Nr 112, poz. 1206),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 roku nr 192, poz. 1883),

Podstawę merytoryczną opracowania stanowią materiały literaturowe (publikacje, wytyczne, mapy, itp.) wymienione poniżej:

- projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”;

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy” (zatwierdzonego Uchwałą Nr 0150/III/40/2002 Rady Miasta Tychy z dnia 18 grudnia 2002 roku z późniejszymi zmianami);
- Program Ochrony Środowiska - Tychy, grudzień 2003;
- Strategia Rozwoju miasta Tychy „Tychy 2013”, sierpień 2003;
- Lokalny Program rewitalizacji Miasta Tychy, maj 2009;
- Opracowanie ekofizjograficzne miasta Tychy, 2008;
- Mapa topograficzna w skali 1: 10 000, arkusz M-34-62-D-b-4;
- Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, arkusz M-34-62-D;
- Mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000, arkusz M-34-62-D;
- Mapa geologiczna Polski, skala 1:50 000, arkusz 969 – Tychy,
- Mapa geologiczna Polski – utwory prekambryjskie i paleozoiczne (bez permu), skala 1:1 000 000 opracowana przez K. Bojkowski, W. Brochowicz-Lewiński;
- Mapa geologiczna Polski bez utworów kenozoiku Państwowy Instytut Geologiczny, skala 1:1 000 000;
- Mapa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych wymagające szczególnej ochrony – opracowano na podstawie materiałów Instytutu Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie;
- Geologia regionalna Polski: Ewa Stupnicka, Wydawnictwa Geologiczne, 1989;
- Geografia fizyczna Polski. Kondracki J. PWN, Warszawa 1978;
- Geografia regionalna Polski: Kondracki J. PWN, Warszawa 2002;
- Geografia fizyczna Polski. Richling A. Ostaszewska K. PWN, Warszawa 2005;
- Dulias R., Hibszer A. Województwo śląskie. Przyroda, gospodarka, dziedzictwo kulturowe, 2004;
- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrograficzny;
- Szponar A. Fizjografia urbanistyczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003;
- Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego, Instytut Rozwoju Miast, Kraków, 2002;
- Poradnik metodyczny dotyczący oceny wpływu na środowisko w ramach ZPORR - Ministerstwo Gospodarki i Pracy;
- „Problemy ocen środowiskowych” – różne artykuły zawarte w czasopiśmie;
- Monitoring środowiska za lata 2006 – 2009 – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Wykaz obiektów zabytkowych z rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Ochrony Zabytków w Katowicach (stan na grudzień 2009);
- J. Wagner, I. Stępińska-Drygała, D. Olędzka „Wody podziemne miast Polski – Tychy”;
- Dulias R., Hibszer A. Województwo śląskie. Przyroda, gospodarka, dziedzictwo kulturowe, 2004;
- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrograficzny;
- Informacje dostępne na stronach internetowych, materiały literaturowe i własne.

1.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Polska od lat uczestniczy na forum międzynarodowym w pracach organizacji, instytucji i konwencji, które mają na celu rozwiązanie globalnych i regionalnych problemów ochrony środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z form tej działalności jest przyjmowanie i realizacja zobowiązań określonych w międzynarodowych porozumieniach i konwencjach. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa – polskich aktów prawnych (Ustaw i rozporządzeń).

Biorąc pod uwagę stosunkowo niewielki zasięg obszarowy oraz charakter analizowanego dokumentu trudno doszukiwać się powiązań z dokumentami rangi międzynarodowej. Cele ochrony środowiska ustanowione w tych dokumentach w stosunku do analizowanego terenu będą miały znaczenie marginalne. Z tego też względu ograniczono się do niżej podanych celów ochrony na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym, odnosząc się do ich uwzględnienia w „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i starej Gostyni w Tychach”:

Polityka Ekologiczna Państwa (Cele PEP):

Cele i kierunki działań istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu:

2.6. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

2.6.2. Przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

2.6.3. Kierunki działań:

- a) wdrożenie wytycznych metodycznych dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko (wraz z poprawą jakości tych dokumentów),
- b) wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- c) uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- d) uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

3. Ochrona zasobów naturalnych

3.1. Ochrona przyrody

3.1.2. Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną.

3.1.3. Kierunki działań:

- a) realizacja zadań wynikających z Krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej dotyczące przywracania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) i ostoi gatunków na obszarach chronionych wraz z zachowaniem zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów, przywrócenie drożności lądowych i wodnych korytarzy ekologicznych umożli-

- wiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji w skali kraju, wsparcia procesu opracowania planów ochrony dla obszarów chronionych, zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.
- b) egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz rygorystyczne przestrzeganie zasad ochrony środowiska
- 3.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów
- 3.2.2. Racjonalne użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego.
- 3.2.3 Kierunki działań:
- a) realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”, w tym tworzenie spójnych kompleksów leśnych połączonych korytarzami ekologicznymi oraz dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000. Zalesienia nie mogą bowiem zagrozić utrzymaniu ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk, będących cennym siedliskiem dla rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Ważną rolą lasów jest utrzymanie znacznej retencji wodnej i jej powiększenie przez przywracanie przesuszonych przez meliorację terenów wodno-błotnych.
- b) dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska oraz zwiększenie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenozy leśnych, w tym realizacja programu restytucji jodły w Sudetach oraz ochrony i restytucji cisa w Polsce.
- 3.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wody
- 3.3.2. Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.
- 3.3.3. Kierunki działań:
- a) rozpoczęcie realizacji ochrony głównych zbiorników wód podziemnych.
- 3.4. Ochrona powierzchni ziemi
- 3.4.2. Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego (ochrona gruntów użytkowanych rolniczo),
- Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne,
 - Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.
4. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
- 4.2. Jakość powietrza
- 4.2.2. Spełnienie zobowiązań wynikających z traktatu Akcesyjnego oraz dyrektyw unijnych (dotrzymanie norm emisyjnych).
Całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania.
- 4.3. Ochrona wód
- 4.3.2. Redukcja ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych
Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków (opracowanie planu gospodarowania wodami dla każdego dorzecza oraz opracowanie programu wodno-środowiskowego kraju)

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

4.3.3 Kierunki działań:

- a) opracowanie programów działań specjalnych mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia powodowanego przez substancje niebezpieczne i priorytetowe pochodzące przede wszystkim ze źródeł przemysłowych,

4.4. Gospodarka odpadami

4.4.2. Utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.).

- Znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska.
- Zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja
- Sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy o odpadach wydobywczych)
- Eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów.
- Pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- Takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

4.4.3 Kierunki działań:

- a) realizacja projektów dotyczących redukcji ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenia udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwieniu wspieranych dotacjami Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”,
- b) intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów (np. opakowań, toreb foliowych) i ich preselekcję w gospodarstwach domowych.

4.5. Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych

4.5.2. Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas (czy nadmierne oddziaływanie pól elektromagnetycznych) i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Podane powyżej cele ochrony środowiska porównano z „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” – wynik zobrazowano poniżej w postaci macierzy ocen.

Tabela 1 Macierz oceny uwzględnienia celów ochrony środowiska w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” w nawiązaniu do polityki ekologicznej państwa (PEP).

Cele PEP	Cele ochrony środowiska – według projektu mpzp rejon Potoku Wyrskiego		
	WS	ZL	Z/US
2.6.2. (aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym)	++	++	++
3.1.2. (ochrona przyrody)	±	++	+
3.2.2 (ochrona i zrównoważony rozwój lasów)	O	++	O
3.3.2. (racjonalne gospodarowanie zasobami wody)	++	O	O
3.4.2. (ochrona powierzchni ziemi)	O	++	+

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

4.2.2 (jakość powietrza)	O	+	+
4.3.2. (ochrona wód)	++	++	O
4.4.2 (gospodarka odpadami)	+	+	+
3.5.1. (oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych)	O	O	±

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Podręcznika do strategicznych ocen oddziaływania na środowisko”

Oznaczenia:

++	Znaczne wzmocnienie	++
+	Słabe wzmocnienie	+
O	Brak powiązań	O
±	Możliwe wzmocnienie lub osłabienie	±
-	Osłabienie	-
x	Wskazane uzupełnienie	x

Z racji opiniowania niewielkiego fragmentu miasta Tychy w niniejszej prognozie nie odniesiono się odrębnie do **Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego**, który obecnie i tak jest aktualizowany. Przyjęto założenie, że dokument niższego rzędu powinien być zgodny z dokumentem wyższego rzędu (tu będzie to Polityka ekologiczna Państwa).

Istotnymi, z punktu widzenia opiniowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego celami długoterminowymi **Programu ochrony środowiska dla miasta Tychy** (październik 2003), mające swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w analizowanym dokumencie są:

1. Poprawa stanu czystości zasobów wodnych:
 - 1.1 zapewnienie odpowiedniej jakości wody, pod względem bakteriologicznym, fizykochemicznym i organoleptycznym.
2. Ochrona powierzchni i gospodarka odpadami:
 - 2.1. Ograniczenie ilości składowanych odpadów poprzez wzrost ich wykorzystanie i przeznaczenie do składowania tylko tych odpadów, dla których nie ma możliwości technicznych wtórnego wykorzystania.
3. Ochrona przyrody:
 - 3.1. ochrona i denaturalizacja ekosystemów wzdłuż dolin rzecznych i Jeziora Paprocańskiego,
 - 3.2. przebudowa drzewostanu leśnego w kierunku dostosowania do składu gatunkowego, w zgodności z siedliskiem,
 - 3.3. zwiększenie ilości terenów przeznaczonych do zagospodarowania w kierunku leśno-parkowym,
 - 3.4. budowa zintegrowanego obszaru rekreacyjno-turystycznego Paprocany - Goczałkowice.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Tabela 2 *Macierz oceny uwzględnienia celów ochrony środowiska w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” w nawiązaniu do Programu ochrony środowiska dla miasta Tychy (POŚ)*

Cele POŚ	Cele ochrony środowiska – według projektu mpzp – rejon Potoku Wyrskiego w odniesieniu do przeznaczenia terenów		
	WS	ZL	Z/US
1.1 zapewnienie odpowiedniej jakości wody, pod względem bakteriologicznym, fizykochemicznym i organoleptycznym.	+	O	O
2.1 ograniczenie ilości składowanych odpadów poprzez wzrost ich wykorzystanie i przeznaczenie do składowania tylko tych odpadów, dla których nie ma możliwości technicznych wtórnego wykorzystania.	+	+	+
6.1 ochrona i denaturalizacja ekosystemów wzdłuż dolin rzecznych i Jeziora Paprocańskiego	++	O	+
6.2. przebudowa drzewostanu leśnego w kierunku dostosowania do składu gatunkowego	O	++	+
6.3. zwiększenie ilości terenów przeznaczonych do zagospodarowania w kierunku leśno-parkowym	O	++	O
6.4. budowa zintegrowanego obszaru rekreacyjno-turystycznego Paprocany - Goczałkowie.	+	+	++

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Podręcznika do strategicznych ocen oddziaływania na środowisko”

++	Znaczne wzmocnienie	++
+	Słabe wzmocnienie	+
O	Brak powiązań	O
±	Możliwe wzmocnienie lub osłabienie	±
-	Osłabienie	-
x	Wskazane uzupełnienie	x

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia obowiązujące przepisy prawne. Mpszp jest zgodny między innymi z Prawem ochrony środowiska w zakresie obowiązku określenia w planie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń. Projekt zgodnie z ustawą wprowadza rozwiązania mające na celu zapewnienie ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami (gospodarka odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami, lokalizacja tymczasowego placu budowy w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód) oraz nakłada obowiązek przywrócenie środowiska do właściwego stanu. W mpzp zamieszczono warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiających uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska. Bezpośrednie odzwierciedlenie w opinionym planie mają również zapisy Prawa wodnego w zakresie nakazu lokalizacji i realizacji inwestycji w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód, zakazu sadzenia drzew i krzewów na obwałowaniach potoku, a w ustawie o ochronie przyrody w zakresie obowiązku zakładania i utrzymywania w należyтым stanie terenów zieleni, w ustawie o odpadach w zakresie gospodarowania odpadami oraz w ustawie o lasach w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach określonych w planie urządzenia lasu). Cele ochrony środowiska ustanowione we wszystkich przepisach prawnych powinny zostać uwzględnione na etapie rzeczywistego zagospodarowania terenów wyznaczonych w planie.

2. LOKALIZACJA PROJEKTU ORAZ ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

Analizowany dokument dotyczy niewielkiego terenu położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w dzielnicy Parprocany w granicach miasta Tychy. Stan środowiska opisano odnosząc się do całego miasta Tychy ze szczególnym uwzględnieniem analizowanego terenu objętego miejscowym planem. Informacje dotyczące środowiska przyrodniczego i kulturowego oparto na posiadanych materiałach źródłowych (między innymi opracowanie ekofizjograficzne, Program Ochrony Środowiska, informacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, publikacje internetowe w tym strona Urzędu Miasta Tychy).

Opis środowiska uzupełniono o informacje zebrane podczas wizji terenowej – listopad 2009 rok – odnosząc się już tylko do analizowanego terenu i jego bezpośredniego otoczenia.

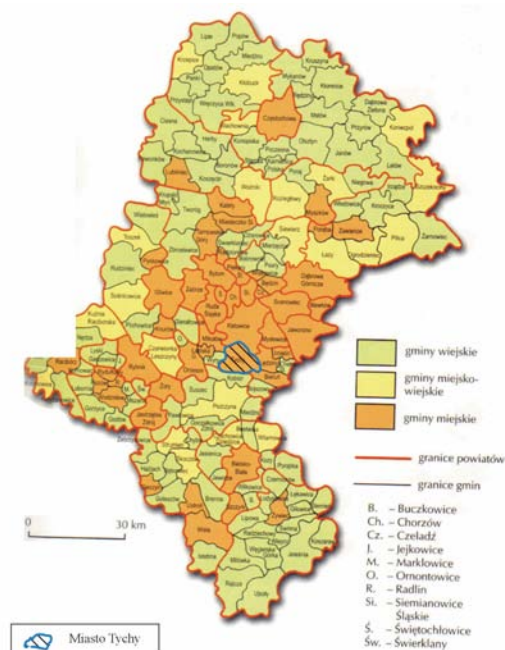
2.1. Lokalizacja terenu opracowania

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy terenu znajdujących się w granicach administracyjnych miasta Tychy.

Tychy to miasto na prawach powiatu, położone w centralnej części województwa śląskiego i południowej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (GOP-u).

Miasto sąsiaduje od północy z Katowicami, od wschodu z miastem Łędziny, od południowo-wschodu z Bieruniem i gminą Bojszowy, od południa z gminą Kobiór a od zachodu z Wyrzami. Lokalizację miasta na tle województwa śląskiego przedstawia rysunek nr 1.

Rysunek 1 Lokalizacja miasta Tychy na tle województwa śląskiego

Źródło: „Województwo śląskie – przyroda, gospodarka, dziedzictwo kulturowe”

Powierzchnia Tychów według danych Urzędu Miasta zajmuje 8 164 ha (82km²), miasto zamieszkiwane jest przez 129 475 mieszkańców na powierzchni (stan na dzień dnia 31.XII.2008 roku).

W granicach miasta występują obszary o charakterze zarówno wielkomiejskim, podmiejskim, rolniczym, jak i leśnym. Centralną część miasta zajmują tereny najbardziej zabudowane i zurbanizowane, dominuje tutaj wysoka zabudowa blokowa. Obszary poza centrum miasta zdo-

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

minowane są przez obszary o charakterze przedmiejskim, z zabudową niską, jednorodzinną, pojawiają się tereny wykorzystywane rolniczo.

Miasto od centralnej części aglomeracji górnośląskiej oddzielone jest pasem Lasów Katowicko-Murckowskich należących do południowej części leśnego pasa ochronnego GOP-u. Na południu, wschodzie i zachodzie miasto otaczają Lasy Pszczyńskie, które są pozostałością dawnej Puszczy Pszczyńskiej.

Tychy są ważnym ośrodkiem przemysłu motoryzacyjnego, elektronicznego oraz elektrotechnicznego. Zakłady przemysłowe skupione są w południowo-wschodniej części miasta, w dzielnicy Urbanowice (obszar Wschód) gdzie znajduje się Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE) oraz na terenie dzielnicy Wilkowyje w zachodniej części miasta (obszar Północ).

Teren objęty miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zlokalizowany w południowo – wschodniej części miasta przy granicy Tychów z gminą Kobiór. Usytuowany jest on w rejonie Jeziora Paprocańskiego w pobliżu ulicy Al. Bielska. Zagospodarowanie terenu stanowią obszary leśne i łąkowe. Lasy znajdują się głównie w północnej części analizowanego obszaru. W południowej części przeważają łąki. Przez centralną część obszaru przepływa Potok Wyrski, południową część przecina rzeka Gostynia i Stara Gostynia. Otoczenie tereny stanowią lasy, poprzecinane alejkami. Zagospodarowanie terenu przedstawia Załącznik nr 5.

Poniżej widok na stan istniejący – dopływ Potoku Wyrskiego do Gostyni.

Widok na koryto Starej Gostyni rejonie objętym mpzp.

2.2. Istniejący stan środowiska wraz z oceną potencjalnych zagrożeń

Poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego miasta uległy znacznym przekształceniom na skutek rozwoju zabudowy mieszkaniowej i presji urbanizacyjnej. Spośród poszczególnych komponentów lokalnego środowiska za najważniejsze należy uznać:

Rzeźba terenu i krajobraz

Pod względem fizycznogeograficznym, zgodnie z podziałem Kondrackiego, obszar Tychów położony jest na pograniczu dwóch jednostek: Wyżyny Śląskiej i Kotliny Oświęcimskiej. Naturalną granicą między tymi jednostkami morfologicznymi stanowi rzeka Gostynia (Gostynka). Praktycznie całe miasto Tychy, w tym ścisły teren opracowania znajduje się w obrębie Równiny Pszczyńskiej (512.21), wchodzącej w skład Kotliny Oświęcimskiej. Niewielka zachodnia część miasta zaliczana jest do Płaskowyżu Rybnickiego (341.15), należącego do Wyżyny Śląsko – Krakowskiej. Południowa część miasta położona jest w obrębie Równiny Gostynki.

Pod względem morfologicznym obszar miasta jest mało urozmaicony. Rzeźba terenu ukształtowała się głównie podczas zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego. Jest to na ogół teren równinny z niewielkimi spadkami (1 – 3%). Wysokości wahają się w granicach 250 m npm w okolicach dzielnicy Stare Tychy do 280 m npm na północnych i południowych krańcach miasta (Plan rozwoju..., 2004).

Południową część miasta stanowi Równina Gostyni, która obejmuje rozległy obszar, rozczłonkowany kilkoma płytkimi nieckami o płaskich, podmokłych dnach. W północnej i centralnej części miasta dominuje rzeźba zrębowa (od Żwakowa po dolny bieg Potoku Tyskiego). Największy obszar miasta zajmuje Kotlina Mlecznej. W jej obrębie zaznaczają się dwa poziomy: niższy, który stanowi szerokie i podmokłe dno dolin Mlecznej i jej dopływów oraz wyższy, który budują rozległe płaty równiny sandrowej.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Zarówno na terenie miasta jak i w ścisłych granicach terenu opracowania nie ma zagrożenia ze strony naturalnych zjawisk geodynamicznych, nie zachodzą tu ruchy masowe gruntów, praktycznie nie spotyka się terenów narażonych na erozję lub zagrożonych silną denudacją. Teren miasta narażony jest na osiadania górnicze związane z prowadzoną w przeszłości eksploatacją węgla kamiennego. Osiadania górnicze swoim zasięgiem nie obejmują jednak analizowanego terenu. W granicach miasta nie funkcjonuje żadna kopalnia węgla kamiennego.

W rejonie centrum miasta Tychy dominuje głównie krajobraz miejski, powstały w wyniku rozwoju osiedli ludzkich. Większą część miasta pokrywa zabudowa osiedlowa, występują tutaj zarówno wysokie bloki jak i domy jednorodzinne. Ze względu na obecność zakładów przemysłowych, mających duży wpływ na walory środowiskowe, na terenie miasta w szczególności w dzielnicy Urbanowice i Wilkowyje widoczny jest krajobraz przemysłowy. Miejscami pojawia się krajobraz podmiejski, terenów niezabudowanych, obejmujący tereny rolne, łąki nieużytki. Na obrzeżach miasta zwłaszcza od strony północnej i zachodniej występuje krajobraz leśny. Nie ma tu wyraźnych dominant krajobrazowych ani szczególnych trudności wynikających z rzeźby terenu.

W granicach opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie krajobraz ma charakter leśny. Otoczenie cieków wodnych przepływających przez rejon opracowania stanowią tereny łąkowe.

Potok Wyrski i otoczenie

Gostynia

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Teren pomiędzy Gostynią a Starą Gostynią

Stara Gostynia

Budowa geologiczna i surowce mineralne

Obszar Tychów pod względem geologicznym położony jest w centralnej części niecki głównej Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (Rózkowski, red., 2004).

Górotwór karbonu leży w zasięgu strefy tektoniki blokowej. Utwory karbonu są pocięte licznymi uskokami – w południowej części miasta przebiega największa strefa uskokowa (Buła, Kotas, red., 1994).

W budowie geologicznej omawianego obszaru wyróżnić można utwory: karbonu górnego (produktywnego), neogenu (miocenu), triasu środkowego i czwartorzędu.

Osady karbonu górnego (produktywnego) dzielą się na cztery serie litostratygraficzne: seria paraliczna, górnośląska seria piaskowcowa, seria mułowcowa, krakowska seria piaskowcowa. Serie te zbudowane są z iłowców, mułowców i piaskowców z przewarstwieniami węgla ka-

miennego. *Krakowska seria piaskowcowa* jest najmłodszą serią, która kończy limniczną sedymentację karbonu produktywnego (namur). Reprezentowana jest na obszarze miasta Tychy przez warstwy łaziskie. Strop utworów karbonu jest zerodowany. Wychodnie warstw łaziskich ciągną się od Orzesza, przez Łaziska i Mikołów, do Tychów. Na obszarze miasta ich wychodnie występują w północno-zachodniej i zachodniej części miasta oraz na południowy zachód od Urbanowic. W profilu krakowskiej serii piaskowcowej występują piaskowce, piaskowce zlepieńcowate i zlepieńce z przewarstwieniami iłowców i mułowców oraz węgiel kamienny.

Osady karbońskie rzutują na morfologię i ukształtowanie terenu większej części Tychów, budują między innymi wyniesienie między dolinami Gostyni i Potoku Tyskiego.

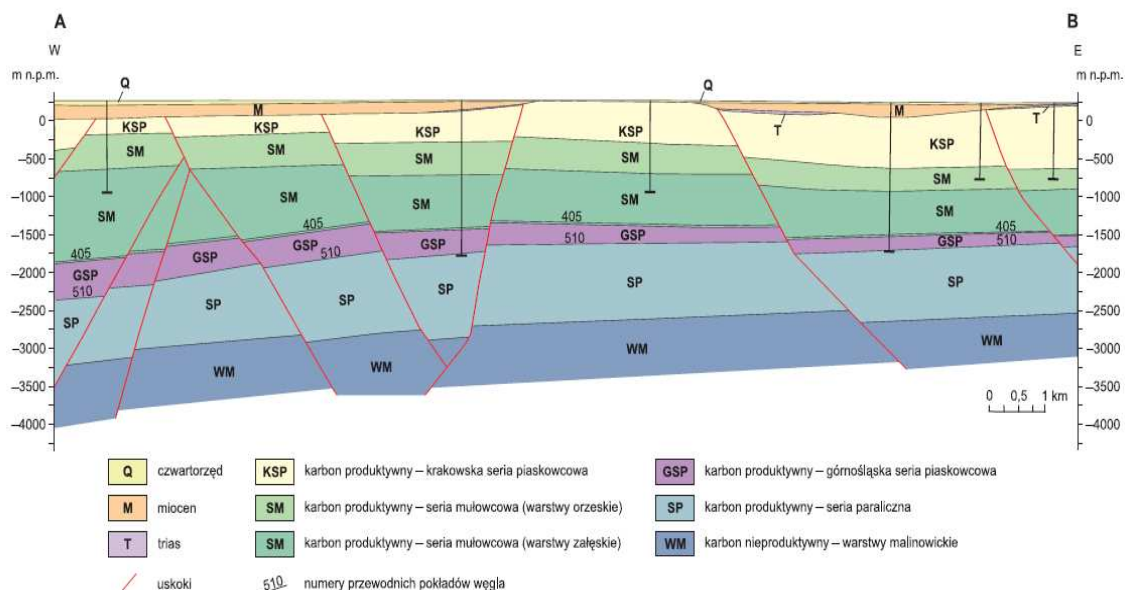
Osady triasu środkowego (2 – 55 m) reprezentowane przez wapienie, margle i dolomity warstw gogolińskich i retu, występują w części południowo-wschodniej miasta. Pokrywa triasu jest nieciągła – zerodowana, występuje w postaci płytów i ostańców zbudowanych ze skał węglanowych. Utwory te mają wychodnie na powierzchni w rejonie Żwakowa, Paprocan, Cielmic i Czułowa, gdzie tworzą niewielkie wzgórza. Osady te stanowią najbardziej wysuniętą na południowy zachód część triasu śląsko-krakowskiego.

Osady neogenu – miocenu (100 – 300 m) zapadliska przedkarpackiego, przykrywają zróżnicowaną morfologicznie powierzchnię stropu karbonu górnego. Największe rozprzestrzenienie i znaczenie hydrogeologiczne mają iłowce i iły przewarstwione wkładkami piaskowców, piasków i żwirów, których miąższość jest największa w południowo-zachodniej części miasta. Osady trzeciorzędowe tworzą głównie iły piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem.

Osady czwartorzędu (10 – 60 m) – plejstocenu i holocenu, występują prawie na całym obszarze miasta. Różnią się miąższością i wykształceniem litologicznym. Wykształcone są w postaci piasków drobnoziarnistych i żwirów, przewarstwionych glinami piaszczystymi i iłami. Przykrywają one w północnej i północno-wschodniej części miasta powierzchnię erozyjną stropu karbonu, a południowej części deniwelację powierzchni triasu środkowego i neogenu (miocenu). Miąższość utworów wynosi zwykle 10 – 30 m, a w dolinach rzek miąższość czwartorzędu osiąga 60 m.

Najmłodsze czwartorzędowe osady holocenu występują w dolinach rzecznych, tworząc aluwia rzeczne, najczęściej w postaci piasków drobnoziarnistych, średnioziarnistych, piasków gliniastych i pyłów. W rejonie Jeziora Paprocańskiego i w dolinie rzeki Gostynki zalegają torfy.

Rysunek 2 Przekrój geologiczny W-E w obszarze miasta Tychy

Źródło: „Wody Podziemne miast Polski” według Jureczki i inni, 2003

Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego budują osady neogeńskie głównie ility, muły, piaski i piaskowce warstwy skawińskiej, wielickiej i grabowieckiej. Na osadach trzeciorzędowych na przeważającym obszarze zalegają holocenijskie piaski i żwiry rzeczne terasów zalewowych. W północno – wschodniej części obszaru objętego mpzp występują plejstocenijskie piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski i żwiry rzeczne terasów nadzalewowych. Osady terasów nadzalewowych występują również na niewielkim fragmencie przy południowej granicy obszaru. Budowę geologiczną opiniowanego obszaru przedstawia Załącznik nr 3.

Pod częścią miasta, szczególnie w jego północnej części znajdują się złoża węgla kamiennego oraz złoża piasku podsadzkowego (nie eksploatowane). Złoża węgla były przedmiotem eksploatacji w latach ubiegłych, część złóż jest udokumentowana ale niezagospodarowana. W chwili obecnej pod terenem miasta nie prowadzi się eksploatacji żadnych surowców mineralnych i według posiadanych danych, taka eksploatacja w rejonie miasta i w granicach opracowania nie jest przewidywana w przyszłości. W granicach terenu opracowania zgodnie z danymi pochodzącymi z opracowania ekofizjograficznego znajduje się rozpoznane złożo węgla kamiennego „Kobiór Pszczyna”. Złożo to znajdujące się w wykazie Państwowego Instytutu Geologicznego, posiadające decyzję Dg/kzk/ZW/6728/97/99. Obecnie eksploatacji nie prowadzi się. Złożo to posiada zasoby rozpoznane wstępnie.

Według Rejestru Obszarów Górniczych Państwowego Instytutu Geologicznego, w chwili obecnej w granicach miasta znajdują się fragmenty następujących obszarów górniczych (posiadających aktualną decyzję):

- OG Murcki I, Nr rejestru 1/1/37, koncesja 135/94, decyzja M/257/77/1690 (KWK Murcki) – złożo „Murcki”
- OG Wesoła II, Nr rejestru 1/1/65, koncesja 134/94, BKK/MS-1294/94, decyzja BKK/PK/905/95 (KWK Mysłowice – Wesoła) – złożo „Wesoła”,
- OG Lędziny I Nr rejestru 1/1/69, koncesja 163/94, decyzja GOsm/2038/92/93 (KWK Ziemowit) – złożo „Ziemowit”.

Żaden z wyżej wymienionych obszarów górniczych nie znajduje się na ścisłym terenie opracowania.

Zasoby bilansowe złóż węgla kamiennego (tys. ton) występujących w rejonie miasta Tychy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3 Zasoby złóż węgla kamiennego w rejonie miasta Tychy

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne bilansowe			Zasoby przemysłowe
		Razem	A+B+C1	C2	
Murcki	Eksploatowane	458 917	360 667	98 250	101 902
Wesoła	Eksploatowane	829 880	693 233	136 647	92 705
Ziemowit	Eksploatowane	947 466	553 672	393 794	130 194

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, stan na 2008 rok.

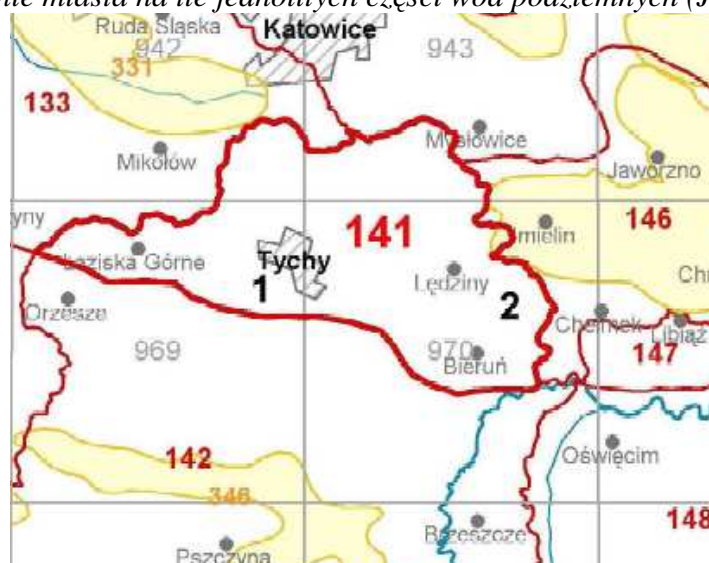
Obecność kopalń węgla kamiennego wpływa negatywnie na powierzchnię terenu, ze względu na powstawanie w północnej i wschodniej części miasta szkód górniczych.

Warunki hydrogeologiczne

Teren miasta, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną zwykłych wód podziemnych („Mapa geologiczna Polski” 1: 50 000), według Paczyńskiego należy do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu górnośląskiego (XII2).

Według podziału Państwowej Służby Hydrogeologicznej na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) miasto Tychy należy w większej części do Subregionu Środkowej Wisły (JCWPd 141). Jego południowo zachodnia strona (w tym ścisły teren opracowania) należy do Subregionu zapadliska przedkarpackiego (JCWPd 142).

Rysunek 3 Położenie miasta na tle jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Na obszarze miasta i najbliższej okolicy występują piętra wodonośne w utworach karbonu, triasu, neogenu (lokalnie) i czwartorzędu, jednak największe znaczenie mają wody karbonu i czwartorzędu, które stanowią podstawę zaopatrzenia w wodę na terenie miasta.

Karbońskie piętro wodonośne – według mapy hydrogeologicznej Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia, na obszarze miasta leży karboński użytkowy poziomy wód podziemnych Tychy–Siersza (C/2). Jest to zbiornik wielopoziomowy, odkryty o charakterze szczelinowo-porowym, zawiera on wody średniej jakości. Zbiornik ten przez długi okres czasu posiadał rangę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP, status ten został jednak zniesiony.

Wody tego piętra związane są z piaskowcami krakowskiej serii piaskowcowej, serii mułowcowej i górnośląskiej serii piaskowcowej. Utwory wodonośne krakowskiej serii piaskowcowej

reprezentowane są przez piaskowce i zlepieńce warstw łaziskich. Jest to najzasobniejszy poziom wodonośny w utworach karbonu. Piętro to stanowi zespół oddzielnych, warstwowo-szczelinowych poziomów wodonośnych o zmiennych parametrach hydrogeologicznych.

Piętro karbonu na terenie miasta drenowane jest przez szyby odwadniające kopalń: Bolesław Śmiały, Murcki, Mysłowice-Wesoła, Piast, Ziemowit oraz przez wielootworowe ujęcie „Las” oraz „Gronie” należące do Kompani Piwowarskiej SA.

W wyniku długotrwałej i intensywnej eksploatacji górniczej prowadzonej przez wymienione kopalnie naturalne warunki hydrogeologiczne piętra karbońskiego zostały zakłócone, powstał lej depresji, w którym w wyniku drenażu górniczego został obniżony poziom zwierciadła wody. Poza zasięgiem leja depresji wywołanego odwodnieniem górniczym, spływ wód następuje w kierunku rzek i morfologicznych obniżen powierzchni terenu.

Zasilanie piętra karbońskiego następuje na wychodniach utworów krakowskiej serii piaskowcowej oraz przez infiltrację wód w nadległych warstwach triasu i czwartorzędu. Lokalnie zasilanie piętra karbońskiego, w granicach serii mułowcowej, następuje poprzez istniejące spękania, szczeliny i uskoki. Utwory karbonu pozostają w więzi hydraulicznej z wyżej zalegającymi utworami triasu, spągowymi utworami neogenu (piaski) oraz osadami czwartorzędu (piaski i żwiry). W miejscach, gdzie karbon zalega płytko pod powierzchnią jest on zasilany powierzchniowo, jednak na większości obszaru jest on izolowany od powierzchni przez ilasty kompleks badenu, stanowiący dobrą warstwę izolacyjną.

Utwory wodonośne triasu reprezentowane są przez wapienie, margle i dolomity. Zalegają one bezpośrednio na osadach karbonu. Piętra te są połączone hydraulicznie. Utwory wodonośne triasu mają znacznie jedynie lokalne, wody tego piętra ujmowane są przez dwie studnie należące do prywatnych właścicieli.

Piętro wodonośne neogenu (miocenu) reprezentowane jest przez piaski i żwiry, występujące głównie w spągowej części neogenu, wśród miocenijskich ilów, gdzie pozostają w łączności hydraulicznej z utworami piętra karbońskiego. Piętro ma znaczenie jedynie lokalne.

Piętro wodonośne czwartorzędu występuje na prawie całym obszarze miasta, za wyjątkiem północno-zachodniej jego części, gdzie utwory karbonu mają wychodnie na powierzchni. Wodonośne utwory czwartorzędu reprezentowane są przez piaski, przeważnie różnoziarniste, i żwiry. Czwartorzędowe piętro wodonośne stanowi kilka warstw piaszczystych i piaszczysto-żwirowych osadów fluwioglacjalnych, rozdzielonych lokalnie utworami nieprzepuszczalnymi (glinami, iltami) lub słabo przepuszczalnymi (pyły, muły).

Przepuszczalne utwory czwartorzędu stanowią najczęściej jeden poziom wodonośny, lokalnie tylko rozdzielony na dwie zawodnione warstwy QI i QII. Podstawowe znaczenie jako poziom użytkowy ma warstwa dolna (poziom dolny) QII o nieciągłym rozprzestrzenieniu.

Zwierciadło wody poziomu QI jest zwierciadłem swobodnym i tylko lokalnie, w miejscach występowania utworów nieprzepuszczalnych ma ono charakter napięty. Zwierciadło poziomu QII jest napięte.

Poziom QII stanowi **użytkowy poziom wód podziemnych UPWP QII Rejonu Małej Wisły**, występuje w północno-wschodniej, centralnej i południowo-wschodniej części miasta oraz fragmentem w południowo-zachodniej części - pod terenem opracowania. Jest to zbiornik o typie porowym. Poziom QII jest izolowany od wpływu czynników antropogenicznych z powierzchni terenu przez poziom QI i oddzielającą te poziomy warstwę utworów nieprzepuszczalnych (gliny zwałowe, ilty). Izolacja warstwy wodonośnej od powierzchni terenu na obszarze miasta nie jest jednak równomierna. Na przeważającej części Tychów poziom czwartorzędu nie jest izolowany od wpływu zanieczyszczeń antropogenicznych z powierzchni terenu, co wpływa na jakość wód.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Zasilanie poziomego wodonośnego czwartorzędu następuje w obrębie utworów przepuszczalnych występujących na powierzchni terenu. Poziome wodonośne w utworach czwartorzędu są drenowane przez rzeki i potoki płynące przez obszar miasta i wykazują wyraźny związek z wodami powierzchniowymi, zasilane są opadami atmosferycznymi, a także w wyniku infiltracji wód rzeki Gostyni. Warstwa wodonośna występuje na głębokości od 0,6 m ppt. w rejonie Urbanowic do 32 m ppt. w rejonie Czułowa. Miąższość warstwy wodonośnej w dolinie Mlecznej wynosi ok. 30 m.

Piętro czwartorzędowe jest drenowane przez ujęcia wód podziemnych. Obecnie na terenie miasta znajduje się kilka ujęć należących do zakładów produkcyjnych i osób prywatnych. Największe to ujęcia Sad i Manderłówka, należące do Kompani Piwowarskiej SA.

Na obszarze Tychów nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Najbliżej położonymi i udokumentowanymi GZWP są: GZWP nr 346 – Pszczyna – Żory i GZWP nr 452 – Chrzanów (Kleczkowski, red., 1990). Zbiorniki te znajdują się w odległości około 9 km od granic administracyjnych miasta.

Badaniem jakości wód podziemnych na terenie miasta Tychy zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W latach 2006 - 2008 przeprowadzono badania w trzech punktach monitoringowych, poniższa tabela przedstawia jakość wód w tych punktach.

Tabela 4 Zestawienie jakości wód podziemnych na terenie miasta Tychy w latach 2006–2008

Nazwa punktu	Stratygrafia ujętej warstwy	JCWPd	Typ wody	Klasa jakości wód			Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości w 2008 roku		
				2006	2007	2008	II	III	IV
Tychy - Leśna 1 (MO)	C2	141	HCO ₃ -SO ₄ -Cl-Ca-Mg	Nie badano	II	III	Mn, NO ₃	-	pH
Tychy - Leśna 1 (MD)	-		HCO ₃ -SO ₄ -Ca-Mg	III	II	Nie badano	-	-	-
Tychy - Manderłówka (MO)	Q	141	SO ₄ -Cl-HCO ₃ -Ca-Na-Mg	Nie badano	IV	IV	Ca, NO ₃ , SO ₄ , Cl	Temp.	pH, Ni
Tychy - Manderłówka (MD)	-		SO ₄ -Cl-HCO ₃ -Ca-Na-Mg	III	Nie badano	Nie badano	-	-	-
Tychy - SAD (MO)	Q	141	HCO ₃ -SO ₄ -Cl-Ca-Mg	Nie badano	III	III	temp., SO ₄ , Ca, Fe	NO ₃	-

Źródło: WIOŚ, Katowice

Wody podziemne na terenie Tychów należą do III i IV klasy jakości. Główny wpływ na stan sanitarny wód w rejonie miasta wywiera przemysł oraz postępująca urbanizacja. Niesprawna kanalizacja, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe przyczyniają się do zanieczyszczenia wód ściekami socjalno – bytowymi. Zagrożenie stanowią również zrzuty ścieków przemysłowych, kopalnianych do rzek: m.in. Potoku Tyskiego, Mlecznej i Gostynki, a także niewłaściwe składowanie odpadów bytowych i przemysłowych, głównie tych niebezpiecznych. Eksploatacja węgla kamiennego i towarzyszący jej drenaż górniczy spowodowały zmianę naturalnych warunków hydrogeologicznych w piętrze wodonośnym karbonu, przyczyniły się do powstania szkód górniczych. W wyniku działalności wydobywczej węgla w górotworze karbonu górnego powstał regionalny lej depresji. Doszło do zubożenia zasobów wód, degradacji jakości wód w wyniku wymywania zanieczyszczeń wraz z wodami opadu atmosferycznego, występowania deformacji spowodowanych procesami osiadań poeksploatacyjnych (powyżej 1,0 m) na obszarze KWK Mysłowice-Wesoła, obniżenia zwierciadła wody.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Na terenie miasta wyznaczono obszar perspektywiczny do budowy nowych ujęć wód podziemnych – najlepsze warunki w utworach wodonośnych czwartorzędu występują w północno-wschodniej części miasta, w dolinie Mlecznej, gdzie występują dwa niezależne poziomy wodonośne QI i QII, oddzielone od siebie utworami nieprzepuszczalnymi (głównie glinami). Poziom ten jest izolowany od wpływu potencjalnych zanieczyszczeń z powierzchni terenu przez grubą i szczelną warstwę glin o miąższości w przedziale 20 – 30 m. Jest również izolowany od poziomu wodonośnego karbonu pakietem nieprzepuszczalnych utworów miocenu (głównie iłów) o miąższości od 10 – 120 m. Chroni to warstwę przed jej zdrenowaniem przez odwodnienia kopalń (znaczna część rejonu perspektywicznego położona jest w obrębie obszarów górniczych kopalń: KWK Murki i KWK Mysłowice-Wesoła).

Hydrografia i zagrożenie powodziowe

Obszar Tychów w całości należy do zlewni Wisły, dział wód I-go rzędu Odry i Wisły przebiega w pobliżu północno-zachodniej granicy miasta.

Sieć hydrograficzna miasta jest dość bogata mimo, że miasto odwadniane jest w większości przez niewielkie ciek powierzchniowe.

Cały obszar miasta położony jest w zlewni II-go rzędu, zlewni **Gostyni (Gostynki)**, która jest największą rzeką przepływającą przez miasto. Gostynia jest lewobrzeżnym bezpośrednim dopływem Wisły, jej źródła położone są w miejscowości Orzesze, skąd płynie ona równoleżnikowo z zachodu na wschód przez gminy: Wyry, Tychy i Bieruń, gdzie uchodzi do Wisły. W granicach Tychów długość rzeki wynosi 9,5 km. Rzeka ta przepływa przez teren objęty mppz. Koryto rzeki jest obwałowane, sztucznie wzmocnione.

Północno-wschodnia część miasta należy do zlewni **Mlecznej**. Jej źródła znajdują się na obszarach leśnych, na Wzniesieniach Murckowskich. Mleczna jest największym lewobrzeżnym dopływem Gostyni i wpada do niej w miejscowości Bieruń Stary. Najważniejszymi dopływami Mlecznej są: Potok Mąkołowiec, potok Ławecki i rów Murckowski.

Centralna część miasta odwadniana jest przez **Potok Tyski**, który wpada do Gostyni na granicy miasta. Ciek ten swój początek bierze z połączenia Potoku Browarnianego i Potoku Wilkowyjskiego. W dzielnicy Cielmice ma swoje ujście do Gostyni.

Przez południową część miasta przepływa **Potok Paprocański** - niewielki ciek wodny znajdujący się w południowo-wschodniej części Tychów zasilany głównie ściekami oraz zrzutami kanalizacji deszczowej z obszaru osiedli P, O oraz N, uchodzi do Gostyni w pobliżu osiedla Z.

Przez ścisły teren opracowania przepływa **Potok Wyrski**. Źródła potoku zlokalizowane są w sąsiadujących z miastem okolicznych lasach, w rejonie opracowania uchodzi do rzeki Gostyni. Długość ciek wynosi około 12 km, przy czym przez teren miasta przepływa tylko fragment o długości około 1200m.

Na terenie miasta zlokalizowane są licznie, często nienazwane ciek powierzchniowe, rowy melioracyjne oraz zbiorniki wód powierzchniowych. Największym zbiornikiem jest **Jeziro Paprocańskie**, zlokalizowane w pobliżu terenu inwestycji. Zbiornik ten ma powierzchnię około 110 ha i średnią głębokość 2,5 m. Jest to zbiornik o charakterze rekreacyjno-rekreacyjnym. W głównej mierze wody Jeziora Paprocańskiego zasilane są przez Starą Gostynkę i drobne ciek leśne, spływające do niego od północy. W części cofkowej wykształciły się tereny zabagnione, stanowiące ostoję ptactwa wodnego. Jego zapora ochrania przed zalaniem dolinę Gostynki, a spuszczone z jeziora wody służą do zmniejszenia stopnia zanieczyszczenia rzeki. Główne wody Gostynki omijają jezioro od północnego – zachodu, oddzielone są od niego obwałowaniami.

Oprócz tego, w granicach miasta znajduje się szereg mniejszych zbiorników, stawów hodowlanych m.in.: Jeżowa, Drobowizna, Żogalik, usytuowane są tu liczne zbiorniki wodne pocho-

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

dzienia antropogenicznego, związane z działalnością górniczą na tym terenie, a także osadniki wód przemysłowych i przeciwpożarowych. Na ścisłym terenie opracowania, dokładnie w jego południowej części zlokalizowane są, częściowo już osuszone, płytkie zbiorniki wód powierzchniowych.

W chwili obecnej większość cieków na terenie całego miasta posiada koryto w całości lub w części wyregulowane, częściowo umocnione i obwałowane.

Sieć hydrograficzną terenu opracowania przedstawia Załącznik nr 3.

Monitoring wód powierzchniowych na terenie miasta Tychy prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W latach 2006 – 2007 prowadzono monitoring w 6 punktach zlokalizowanych na terenie Tychów. Punkty te zlokalizowane były na największych ciekach przepływających przez miasto: Mlecznej, Potoku Tyskim, Gostyni oraz dwóch mniejszych dopływach: Dopływie spod Wyr i Dopływie spod Mąkołowca. Poniższa tabela przedstawia jakość wód powierzchniowych na terenie miasta Tychy w latach 2006 - 2007.

Tabela 5 Klasyfikacja rzek na terenie miasta Tychy w latach 2006 – 2007 (według 5 klas)

Rzeka	Klasa jakości wód		Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód w 2007 roku	
	2006	2007	IV klasa	V klasa
Dopływ spod Wyr, ujście do Gostyni km 1,3	nie badano	IV	barwa, zawiesina ogólna, ChZT-Cr, azotyny, chlorofil „a”	-
Gostynia do starego koryta, m. Paprocany, km 13,	nie badano	V	tlen rozpuszczony, mangan	zawiesina ogólna, ChZT-Cr, amoniak, azot Klejdahla, azotyny, fosfor ogólny
Potok Tyski, ujście do Gostyni km 0,5	V	V	barwa, BZT ₅ , azot Kjeldahla, azotyny	zawiesina ogólna, ChZT-Cr, fosforany, fosfor ogólny
Dopływ spod Mąkołowca w Czułowie km 3,5	nie badano	V	barwa,	tlen rozpuszczony, BZT ₅ , ChZT-Cr, OWO, amoniak, azot Klejdahla, azotyny, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny
Mleczna, ujście do Gostyni km 1,1	V	V	barwa, zawiesina ogólna, BZT ₅ , ChZT-Cr, fosforany, mangan	tlen rozpuszczony, amoniak, azot Klejdahla, azotyny, przewodność elektrolityczna, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki
Gostynia od starego koryta do ujścia, ujście do Wisły km 1,0	V	V	barwa, zawiesina ogólna, kadm, mangan	tlen rozpuszczony, BZT ₅ , ChZT-Cr, ChZT-Mn, amoniak, azot Klejdahla, azotyny, fosfor ogólny, przewodność elektrolityczna, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez, substancje powierzchniowo czynne, liczba bakterii grupy coli typu kałowego, liczba bakterii grupy coli

Źródło: WIOŚ, Katowice, 2009

W 2008 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska dokonał na terenie miasta Tychy wstępnej oceny stanu wód w czterech punktach monitoringowo – kontrolnych. Ocenę stanu wód przedstawia tabela nr 5.

Tabela 6 Wstępna ocena stanu wód miasta Tychy w 2008 roku

Rzeka	Elementy klasyfikacji stanu/ potencjału ekologicznego:			Stan/ potencjał ekologiczny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu wód
	biologiczne	fizykochemiczne	substancje szczególnie szkodliwe			
Dopływ spod Wyr - ujście do Gostyni	Brak danych	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej	Brak danych	Nie badano	Brak danych
Gostynia do starego koryta, m. Paprocany	Brak danych	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej	Brak danych	Nie badano	Brak danych
Potok Tyski, ujście do Gostyni	Brak danych	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej	Brak danych	Nie badano	Brak danych
Dopływ spod Mąkolowca w Czułowie	Brak danych	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej	Brak danych	Nie badano	Brak danych

Źródło: WIOŚ Katowice, 2009

Na obszarze miasta doszło do antropogenicznych zmian stosunków wodnych, które wyrażają się głównie pogorszeniem się jakości tych wód, zmianą charakteru przepływu wód i zabudową techniczną koryt.

Wody w Tychach są bardzo złym stanie. W pięciostopniowej klasyfikacji jakości znajdują się w IV i V klasie. Są to wody niezadawalającej i złej jakości. Przekroczone zostały nie tylko wskaźniki fizyko-chemiczne, ale również bakteriologiczne. Do takiego stanu zanieczyszczenia wód przyczynił się głównie nielegalny zrzut ścieków bytowych i komunalnych, a także nieoczyszczonych lub podczyszczonych ścieków przemysłowych. Dość istotny wpływ na jakość wód Gostynki mają zanieczyszczenia przemysłowe pochodzące z „Huty Łaziska”.

Oprócz nielegalnych zrzutów ścieków zagrożeniem dla wód powierzchniowych jest również gospodarka komunalna. Nieszczelne szamba i niesprawną kanalizacją wpływają na jakość środowiska wodnego i glebowego. Niewielki wpływ na wody powierzchniowe na terenie miasta wywiera gospodarka rolna. Przy obfitym stosowaniu nawozów, część soli mineralnych jest wypłukiwanych z gleby przez deszcz i dostaje się do wód powierzchniowych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach nie prowadził na terenie miasta badań pod kątem wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, jak również badań wód pod kątem wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych.

Według informacji uzyskanych z RZGW w Gliwicach na obszarze miasta nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Niemniej jednak gwałtowne i duże opady deszczu mogą spowodować lokalne podtopienia, które ustąpią po dłuższym okresie bezopadowym. Takie podtopienia mają miejsce na ścisłym terenie opracowania. Zasięg zalewu w 2007 roku zastał przedstawiony na Załączniku nr 3.

Wody Potoku Wyrskiego:

Wody Gostyni:

Wody Starej Gostyni:

Gleby i zagospodarowanie powierzchni ziemi

Na terenie miasta Tychy największą powierzchnię zajmują gleby bielicowe i pseudobielicowe, powstałe na piaskach gliniastych i glinach, znaczna część zajmują również gleby zaliczane do gleb płowych i brunatnych wylugowanych.

Południową część miasta, między innymi na zachód od Jeziora Paprocańskiego zajmują gleby rdzawe i bielicowe wytworzone z piasków gliniastych i bielicowych. W dolinach rzek i potoków oraz ich dopływów duży udział mają czarne ziemie - gleby dość żyzne, powstające przez obniżenie się poziomu wód gruntowych. Na ścisłym terenie opracowania występują czarne ziemie zdegradowane. Tylko niewielką część miasta, w szczególności w dolinie Gostynki poniżej Jeziora Paprocańskiego oraz w dolinie Tyskiego Potoku i w części doliny Mlecznej zinventaryzowano mady rzeczne. W południowej części miasta, w dolinie Gostynki w rejonie Cielmic oraz powyżej Jeziora Paprocańskiego występują gleby torfowe i torfowo-mułowe oraz rędziny brunatne. W centrum miasta pod wpływem działalności człowieka doszło do całkowitej zmiany właściwości gleb, znajdują się tam gleby antropogenicznie przekształcone obszarów zabudowanych i przemysłowych.

Pod względem bonitacyjnym, większość gleb na terenie miasta należy do klas średnich, od III głównie w okolicach Jaroszowca i Urbanowic, do IV a miejscami nawet V klasy bonitacyjnej.

Obszar Tychów stanowią w dużej mierze tereny zabudowane, zurbanizowane, użytki rolne tereny leśne, komunikacyjne. Znaczną część powierzchni miasta zajmują tereny użytkowane rolniczo, zajmujące 36% powierzchni miasta oraz obszary pod zadrzewieniami i lasami (prawie 28% powierzchni). Użytki rolne na terenie miasta zlokalizowane są głównie na przedmieściach Tychów. W Jaroszowcu, Wygorzelach, Koźlinie, Wilkowyjach i Cielmicach występują grunty rolne chronione. Grunty leśne zlokalizowane są na obrzeżach miasta. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią około 25% powierzchni miasta. Ważnym elementem struktury miasta są również tereny zieleni miejskiej.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Struktura użytkowania gruntów na terenie miasta przedstawia się następująco:

Tabela 7 Struktura użytkowania gruntów na terenie miasta Tychy w 2008 roku

<i>Użytkowanie gruntów</i>	<i>ha</i>	<i>%</i>
Użytki rolne, w tym:	2913	36
1. grunty orne	1982	
2. sady	27	
3. łąki trwałe	688	
4. pastwiska trwałe	115	
Grunty pod lasami i zadrzewieniami, w tym:	2252	27,8
1. lasy i grunty leśne	2203	
2. grunty zadrzewione i zakrzewione	49	
3. grunty rolne zabudowane	60	
4. rowy	28	
5. grunty pod stawami hodowlanymi	13	
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1988	24,6
Tereny komunikacyjne	658	8,1
Użytki ekologiczne	20	0,2
Tereny różne	38	0,5
Nieuzytki	61	0,8
Wody	164	2

Źródło: dane z UM za 2008 rok (stan na XI), Lokalny program Rewitalizacji miasta Tychy, 2009r.

Według badań prowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolniczą w Gliwicach w latach 2004 - 2005, jakość gleb na terenie miasta Tychy kształtuje się następująco:

- 74% gleb jest zakwaszona,
- 44% gleb wymaga wapnowania,
- 42% gleb wymaga zwiększonego nawożenia fosforem,
- 53% gleb wymaga zwiększonego nawożenia potasem,
- 31% gleb wymaga zwiększonego nawożenia magnezem.

Gleby praktycznie nie wykazują zdolności do ochrony przed przenikaniem do nich substancji zanieczyszczających i mają niewielką zdolność do naturalnej regeneracji. Zanieczyszczenia utrzymują się długo, pewna ich część może być wymywana wraz z wodami gruntowymi, może przemieszczać się ze spływem powierzchniowym, bądź przez infiltrację w głąb górotworu. Działalność człowieka jest największym czynnikiem wpływającym na stan gleby. Skutkiem postępującej urbanizacji jest pozyskiwanie nowych gruntów, często bardzo wartościowych, pod powstającą zabudowę. Nowo powstałe osiedla przyczyniają się do zmniejszenia terenów rolnych i leśnych, często prowadząc do ich dewastacji. Ogromny wpływ na jakość gleb wywiera przemysł. Gleby w Tychach narażone są na zanieczyszczenia atmosferyczne związane z napływem zanieczyszczonych mas powietrza z okolicznych ośrodków przemysłowych GOP-u. Jakość gleb zależy również od gospodarki rolnej. Złe nawożenie, obróbka mechaniczna prowadzi do ich degradacji.

Warunki klimatyczne

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne Gumińskiego, miasto Tychy leży w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej.

Najważniejszymi elementami meteorologicznymi kształtującymi wizerunek klimatyczny omawianego obszaru, jak i każdego innego są: temperatura powietrza, opady atmosferyczne oraz stosunki anemologiczne.

Zgodnie z „Atlasem Klimatu Województwa Śląskiego” cechy charakterystyczne lokalnego klimatu przedstawiają się następująco:

- Średnia roczna temperatura powietrza $7 \div 8^{\circ}\text{C}$;

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

- Średnia miesięczna temperatura w styczniu -2÷-4°C;
- Średnia miesięczna temperatura lipca 14÷16°C;
- Średnia roczna temperatura maksymalna 12÷13°C;
- Średnia roczna temperatura minimalna 3÷4°C;
- Średnia roczna suma opadów około 700mm;
- Średnia miesięczna suma opadów w styczniu około 40 mm;
- Średnia miesięczna suma opadów w lipcu około 80 mm;
- Długość okresu wegetacyjnego około 210 dni.

Nad terenem miasta wyraźnie zaznacza się dominacja wiatrów wiejących z kierunków zachodnich i południowo - zachodnich. Dominują wiatry bardzo słabe do 2 m/s i słabe 2 – 4 m/s. Niekorzystnym zjawiskiem jest duża liczba dni bezwietrznych i cisz (około 9%), co ma ujemny wpływ na proces rozpraszania zanieczyszczeń.

Wpływ na klimat miasta wywiera szerokość geograficzna, ukształtowanie powierzchni, (wysokość nad poziomem morza, nachylenie stoków, ekspozycja), pokrycie terenu oraz obecność zbiorników wodnych. Istotnymi czynnikami są również czynniki antropogeniczne takie jak: emisja sztucznego ciepła, emisja zanieczyszczeń powietrza, które modyfikują dotychczasowy klimat obszaru i przyczyniają się do stworzenia odrębnego klimatu miejskiego. Zróżnicowanie wymienionych czynników lokalnych w obrębie miasta i zabudowa terenu wpływa na dużą różnorodność występujących tam jednostek topoklimatycznych.

Na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego panuje topoklimat drobnych form wklęsłych, cechujący się tworzeniem w czasie pogodnych nocy w skutek lokalnej adwekcji zastoiska zimnego powietrza. W rejonie rzeki Gostyni panuje topoklimat szerokich den dolinnych pokrytych roślinnością łąkową. W czasie zimnych nocy tworzą się zastoiska zimnego powietrza, mogą pojawiać się również przymrozki typu radiacyjno - adwekcyjnego. Wpływ na ścisły teren opracowania wywiera również topoklimat związany z grupą powierzchni zadrzewionych, gdzie w skutek osłonięcia powierzchni przed wypromieniowaniem przez okap drzew występują stosunkowo niskie wartości promieniowania efektywnego. Nocne spadki temperatury powietrza są znacznie niższe niż na terenach sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne

Miasto Tychy według podziału Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska należy do Aglomeracji Górnośląskiej, dla której prowadzi się monitoring jakości powietrza. Na terenie miasta, przy ulicy Tołstoja znajduje się stacja pomiarowa zanieczyszczeń powietrza (w zakresie PM10, NO_x, NO₂, SO₂, O₃).

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Tabela 8 Roczne zestawienie wyników pomiarów poszczególnych zanieczyszczeń powietrza na stacji pomiarowej przy ulicy Totstoja w Tychach w 2009 roku

Parametr [µg/m ³]	Norma	Miesiąc												Średnia
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Dwutlenek siarki	20	48	34	26	21	10	8	9	12	19	33	19	33	23
Tlenek azotu	-	23	15	8	8	4	4	4	6	14	10	30	24	12
Dwutlenek azotu	40	37	32	27	30	20	15	16	19	21	22	28	33	25
Ozon	-	19	39	51	68	61	51	57	52	38	22	19	15	41
Tlenki azotu	30	72	54	40	42	27	21	22	28	42	37	73	69	44
Pył zawieszony	40	-	37	33	40	29	28	31	27	31	31	46	45	35
Prędkość wiatru [m/s]	-	0,4	0,5	0,4	0,5	0,2	0,3	0,5	0,1	0,1	0,4	0,7	0,1	3

Objaśnienia:

	Wartość < 50% normy
	50 % normy < wartość < 75% normy
	75% normy < wartość < 100% normy
	Wartość przekracza normę

Źródło: WIOŚ, Katowice, strona internetowa

Klasyfikację Aglomeracji Górnośląskiej ze względu na poszczególne zanieczyszczenia w 2008 przedstawiono poniżej:

Tabela 9 Wynikowa klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Aglomeracja Górnośląska	
Rodzaj zanieczyszczenia	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy
SO ₂	A
NO ₂	A
PM10	C
Pb	A
C ₆ H ₆	A
CO	A
As	A
Benzo(α)piren	C
Cd	A
Ni	A
O ₃	C (dla całej strefy śląskiej)

Źródło: WIOŚ, Katowice, 2009

Dla strefy Aglomeracji Górnośląskiej nie prowadzi się klasyfikacji z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

Z powyższego zestawienia wynika, że dla Aglomeracji Górnośląskiej, w tym również dla miasta Tychy, konieczne jest opracowanie Programu Ochrony Powietrza dla pyłu zawieszony PM10 oraz dla benzo(α)pirenu, gdyż zakwalifikowanie do klasy C świadczy o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji. Strefa ta zakwalifikowana jest również do wprowadzenia Programu Ochrony Powietrza dla O₃.

Tabela 10 Wartości średnioroczne stężenia pyłu PM10 w strefie Aglomeracji Górnośląskiej (wartość dopuszczalna 40 µg/m³)

Rok	Wartość [µg/m ³]
2007	40 - 45
2008	41 - 51

Źródło: WIOŚ

Tabela 11 Wartości średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w strefie Aglomeracji Górnośląskiej (wartość docelowa 1 ng/m³)

Rok	Wartość [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
2007	5,7 - 10,7
2008	4,8 - 8,4

Źródło: WIOŚ, Katowice 2008, 2009 rok

Główną przyczyną emisji zanieczyszczeń w mieście Tychy, są indywidualne systemy ogrzewania budynków. Brak sieci ciepłowniczej, korzystanie z własnych źródeł ciepła przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza, zwłaszcza w okresie jesień - zima. Spalanie węgla kamiennego, często niskiej jakości (niskokalorycznego, zasiarzonego), stosowanie urządzeń i instalacji kotłowych o złym stanie technicznym a także spalanie wszelkich odpadów z gospodarstw domowych wywiera negatywny wpływ na stan sanitarny powietrza. Duży wpływ na kształtowanie jakości powietrza wywiera także emisja związana z ruchem pojazdów samochodowych. Stanowi to zagrożenie zwłaszcza w centrum miasta, gdzie ruch samochodów jest bardzo intensywny. Mniejsze znaczenie ma emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, dróg, chodników, jak również zanieczyszczenia o charakterze przemysłowe z największych zakładów przemysłowych znajdujących się w granicach miasta.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny miasta kształtowany jest głównie przez ruch samochodowy. Infrastruktura drogowa na terenie miasta jest bardzo rozbudowana, występują tu zarówno drogi wojewódzkie, powiatowe jak i gminne. Bardzo dobry układ drogowy, sprawnie rozwiązane połączenie komunikacyjne w dużym stopniu niwelują ruch tranzytowy samochodów ciężarowych przez miasto. Niemniej jednak hałas komunikacyjny zwłaszcza w centrum miasta stanowi uciążliwość akustyczna dla mieszkańców. Źródłem tego hałasu są głównie samochody osobowe, dostawcze i transport publiczny.

Linie kolejowe z reguły w niewielkim stopniu wpływają na klimat akustyczny miasta. Przejżdżające składy osobowe i towarowe powodują lokalnie emisję hałasu koncentrującą się wzdłuż linii kolejowej. Jednak ze względu na lokalizację linii blisko centrum stanowi ona wraz z ruchem samochodowym wzmoczoną uciążliwość.

Dużo mniejsze znaczenie w kształtowaniu klimatu akustycznego miasta ma emisja hałasu z zakładów przemysłowych prosperujących w jego granicach administracyjnych. Na terenie miasta działają wprawdzie różnorodne podmioty gospodarcze: przedsiębiorstwa, warsztaty oraz podmioty gospodarcze, spółki prawa handlowego, osoby fizyczne.– ich emisje mają znaczenie jedynie lokalne, ograniczone swoim zasięgiem do bezpośredniego sąsiedztwa zakładu.

Przez ścisły teren opracowania nie przebiega żadna droga, linia kolejowa, nie funkcjonują tu żadne zakłady przemysłowe, ani obiekty będące potencjalnym źródłem hałasu.

Środowisko biologiczne

Środowisko przyrodnicze miasta jest dość różnorodne jak na warunki miejskie – występują tutaj zarówno tereny zabudowane, zurbanizowane, pozbawione szaty roślinnej jak i tereny zieleni miejskiej, urządzonej (parki, skwery i zieleńce), ekosystemy leśne, wodne, rolne, łąkowe. Środowisko miasta pozostaje pod silną presją człowieka. Centrum miasta zdominowane jest przez tereny zabudowane i gęstą sieć komunikacyjną, w związku z czym możliwość kształtowania siedlisk przyrodniczych i lokalnej bioróżnorodności jest niewielka. Bardzo dużą powierzchnię w skali całego miasta zajmują zbiorowiska synantropijne i antropogeniczne, miejscami nawet ruderalne, związane z osiedlami ludzkimi. Zbiorowiska te reprezentowane są przez pospolite gatunki, rosnące na podwórkach, osiedlach, torowiskach, poboczach dróg, na

nieużytkach, itp. Wśród osiedli i zabudowy blokowej pojawiają się skwery i parki miejskie – elementy pełniące niezmiernie ważną rolę w strukturze przyrodniczej miasta, pełniąc nie tylko funkcje rekreacyjne, ale również funkcje ekologiczne, jako środowiska życia wielu ciekawych roślin jak i zwierząt. Ze względu na obecność w nich stawów, oczek wodnych są one ostojami dla licznych ptaków wodnych: łabędzi niemych, kaczek krzyżówek, perkozów oraz roślin m.in. grzybieni białych, będących pod ochroną.

Im dalej od centrum miasta, tym struktura przyrodnicza staje się bogatsza i bardziej urozmaicona, cenne przyrodniczo są formacje łąkowe, i siedliska towarzyszące wodom powierzchniowym. Największe powierzchnie łąk towarzyszą dolinie Gostyni, Mlecznej i Potoku Tyckiego. Są to na ogół łąki świeże oraz torfowiska niskie i przejściowe. Miasto otoczone jest lasami – Leśnym Pasem Ochronnym (od strony Katowic) oraz kompleksami leśnymi pozostałymi po Puszczy Pszczyńskiej (od strony gminy Kobiór). Głównie są to bory i lasy mieszane. Najliczniej reprezentowany jest bór trzcinikowy, suboceaniczny bór świeży oraz bór wilgotny. Spośród gatunków przeważają sosny i świerki. Największe wartości przyrodnicze mają Lasy Pszczyńskie i lasy panewnicko - murckowskie, gdzie dość licznie spotkać można sarny, jelenie, dziki, lisy, daniela, łozie, kuny, zające. Występują tam nietoperze. Lasy na terenie miasta zaliczane są do lasów ochronnych, do I i II klasy uszkodzeń.

Różnorodność przyrodniczą miasta wzbogacają liczne ogródki działkowe i sady, zlokalizowane poza centrum miasta, głównie w dzielnicy Glinka, Zawieść, Czulów, Mąkołowiec, Wilkowyje. Niewielką część miasta zajmują tereny użytkowane rolniczo, szczególnie w rejonie potoku Mąkołowiec na północy miasta, na południu – w rejonie Cielmic oraz w rejonie Wilkowyj gdzie obok strefy przemysłowej funkcjonują tereny rolnicze i lasy.

Szczególnie cennym przyrodniczo obiektem a jednocześnie elementem charakterystycznym w granicach miasta jest **Jezioro Paprocańskie**, położone w południowej jego części, w rejonie Paprocan. Prawie całe jezioro otoczone jest lasami, należącymi do Puszczy Pszczyńskiej. Wśród starodrzewia rosnącego wokół jeziora wyróżniają się dęby szypułkowe, jesiony wyniosłe, wiązy górskie. W strefie przybrzeżnej jeziora rozwijają się zbiorowiska szuwarowe i turzycowiska. Jest to miejsce żerowania licznych gatunków zwierząt, przede wszystkim ptaków wodno-błotnych: perkozów, kokoszek, łysek, bąka oraz płazów, między innymi traszki grzebieniastej.

W rejonie Jeziora w 2003 roku utworzono użytek ekologiczny „**Paprocany**” o powierzchni 19,6 ha. Został on powołany, w celu ochrony łąki, torfowiska i stawu ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin. Jego obszar cechuje bardzo duża bioróżnorodność, stwierdzono tu występowanie ponad 300 gatunków roślin naczyniowych. Występują tutaj gatunki łąkowe, leśne, a także wodne i nadwodne, głównie szuwarowe, a także torfowiskowe: 2 gatunki rosiczek, widłak torfowy, przetacznik błotny. Bardzo bogata jest również fauna reprezentowana zarówno przez bezkręgowce jak i kręgowce, z których część znajduje się pod ochroną. Żyją tu gady (5 gatunków), płazy (14 gatunków), ptaki (90 gatunków) ssaki (29 gatunków). W jeziorze występuje też 15 gatunków ryb.

Drugi użytek ekologiczny „**Mały Lasek**” został powołany w 2004 roku. Znajduje się również w rejonie Paprocan, graniczy od wschodu z zabudowaniami osiedla Z, a z zachodu z kompleksem leśnym oraz z terenem Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Celem jego ochrony jest odnawiające się stanowisko widłaczka torfowego i rosiczki okrągłolistnej (gatunki podlegające ścisłej ochronie). Teren użytku porośnięty jest młodnikiem, w którego runie rosną: centuria pospolita, siedmiopalecznik błotny, wąkrota zwyczajna, mchy torfowce i płonnik a w oczku wodnym grązel żółty.

W dzielnicy Paprocany powołane zostały również dwa pomniki przyrody: ponad 300 letnie lipy drobno i szerokolistne.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Na ścisłym terenie opracowania rosną głównie pospolite gatunki roślin, charakterystycznych dla środowiska wilgotnego i podmokłego. Brzegi Potoku Wyrskiego porasta roślinność niska. Występują tu pospolite gatunki traw: mozga sitowa, śmiełek darniowy, wiechlina błotna, wyczyniec łąkowy, a także turzyc i sitowia. Brzeg porasta również szalejadowity, czy wierzbowka błotna, babka lancetowata. Na obszarach łąkowych spotkać można pojedyncze drzewa głównie olsze, dęby, wierzby, buki. Wizja w terenie pozwoliła stwierdzić, że bardzo dużo okazów drzew to okazy uschnięte. W dalszej odległości od brzegu potoku występują zbiorowiska zadrzewione, leśne. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, brzoza i dąb. Pośród gatunków drzewiastych swoje stanowiska ma narecznica samcza, tworząca znaczne połacie, a także mech płonnik, oraz liczne grzyby i porosty. Na drzewach żerują saprofityczne huby. W południowym rejonie opracowania, teren pomiędzy rzeką Gostynią do Starą Gostynią, obszary trawiaste zajmują większe przestrzenie. Rosnące tu drzewa, reprezentowane podobnie jak w północnej części przez brzozy, sosny, dęby i olsze, są okazami większymi, cechują się lepszym stanem ekologicznym. Występują tu również zarośla wierzbowe, a widoczne pagóry porastają buki wraz z brzozami.

Zlokalizowane na tym terenie zbiorniki wodne otoczone są szuwarami trzcinowymi, poprzeplatanymi pałąką wąskolistną. W toni wodnej spotkać można rzęsę wodną, strzałkę wodną. Koryto Starej Gostyni porastają gatunki trawiaste, krzewiaste formy wierzb.

Zbiorniki wodne, tereny podmokłe są doskonałym siedliskiem dla licznych płazów i ptactwa wodno - błotnego. Podczas wizji w terenie stwierdzono występowanie między innymi żaby trawnej. Obszary łąkowe stwarzają warunki do bytowania ptactwa preferującego otwarte przestrzenie między innymi bażantów, kuropatw. Zaobserwowano tu również przedstawiciela ptaków drapieżnych - myszołowa. Na obszarze objętym mpzp występują drobne gryzonie, a także większe ssaki, między innymi dziki.

Środowisko kulturowe - zabytki

Na terenie miasta Tychy znajduje się szereg obiektów zabytkowych chronionych zarówno wpisem do wojewódzkiego rejestru zabytków jak i chronionych na mocy prawa lokalnego, wyznaczono tu również strefy ochrony konserwatorskiej.

Według wojewódzkiego rejestru zabytków województwa śląskiego na terenie miasta znajdują się następujące obiekty zabytkowe (stan na grudzień 2009):

- kościół par. p.w. Św. Marii Magdaleny, 1744-82, 1906-07, nr rej.: 671/66 z 28.05.1966;
- zespół pałacowy, ul. Katowicka, nr rej.: 1296/83 z 18.01.1983:
 - a) pałac, XVIII-XIX w,
 - b) pijalnia piwa, murowano-drewniany, 1899,

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

- c) muszla koncertowa, murowano-drewniany, 1899,
- d) park,
- e) budynek dawnej stajni, pocz. XIX w,
- f) oficyny, 1898,
- g) budynek dawnej stajni bydła rogatego, koniec XIX w;
- willa z ogrodem, ul. Damrota 41, pocz. XX, nr rej.: A/1527/93 z 30.04.1993;
- stodoła, ul. Mikołowska 177, drewn., XIX, nr rej.: 672/66 z 28.05.1966;
- Zespół browarny – Browar Książęcy (obecnie browar nr 1), ul. Mikołowska 5 XVII w, nr rej.: 670/66 z 28.05.1966:
 - zespół zabudowy dawnego browaru i gorzelni tzw. Kelleraj:
 - budynek produkcyjny (budynek mieszkalny),
 - kuźnia (budynek mieszkalny),
 - budynki produkcyjne (budynki gospodarcze);
 - zespół zabudowy obecnego browaru:
 - kompleks budynków słodowni, 1896-97,
 - budynek suszarni słoju z kominami,
 - budynek warzelni nr III z wyposażeniem,
 - budynek warzelni nr 1 oraz blokowej,
 - maszynownia, sterowania transformatorów, dawna drożdżownia (budynki hali maszyn),
 - kasyno z wyposażeniem (budynek dyrekcyjny),
 - willa Müllera z wyposażeniem (budynek administracyjny),
 - zespół budynków kotłowni (stacja wymienników ciepła, pomieszczenia transformatorów i pomocnicze magazyny techniczne),
 - łaźnia i pralnia (budynek przychodni zakładowej),
 - kaplica ewangelicka (budynek warsztatów mechanicznych),
 - piwnice składowe Ameryka z oddziałem fermentacji,
 - suszarnia młóta (warsztaty mechaniczno – ślusarskie),
 - budynek samochodów ciężarowych,
 - budynek chłodni,
 - dyżurka piwowara,
 - piwnica składowa Toszek z obciążeniem beczkowym i stacja filtracji,
 - budynek portierni kołowej,
 - budynek bednarni,
 - budynek stolarni z wieżą wodną,
 - budynek smolarni (magazyn KEG – ów),
 - budynek mieszkalny obok parowozowni,
 - budynek parowozowni,
 - ubikacja wozowa (budynek magazynku),
 - budynek magazynu głównego,
 - budynek warsztatu bednarskiego i magazynu beczek (warsztat i magazyn inwestycyjny, pomieszczenie socjalne),
 - budynek mieszkalny obok warsztatu bednarskiego,
 - stajnia (archiwum i garaż);
 - zespół zieleni wysokiej i niskiej na terenie Browaru Nr 1
- Zespół huty paprockiej, XVIII-XIX, nr rej.: A/1427/91 z 10.07.1991:
 - a) budynek mieszkalno-administracyjny, 2 poł. XIX,

- b) budynek produkcyjny, poł. XIX,
- c) budynek gospodarczy, 1787.

Na terenie miasta istnieje również szereg zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego chronionych na podstawie przepisów prawa lokalnego. W Tychach wyznaczono strefę „A” ściślejszej ochrony konserwatorskiej, strefę „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej, strefę „E” ekspozycji krajobrazu zabytkowego, strefę „K” ochrony krajobrazu oraz strefę „C” zabytkowe cmentarze.

Na ścisłym terenie opracowania, ani w jego pobliżu nie występuje żaden z wyżej wymienionych obiektów i zabytków chronionych, przez teren objęty mpzp nie przebiega również żadna z wyżej wymienionych stref.

Zagrożenia klęskami żywiołowymi

Miasto Tychy nie jest zagrożone klęskami żywiołowymi o charakterze naturalnym – nie wyznaczono tutaj strefy zagrożenia powodziowego, nie notowano naturalnych zjawisk osuwiskowych ani ruchów masowych gruntu. Niemniej jednak miasto zagrożone jest lokalnymi podtopieniami. Przyczynami wezbrań na terenie Miasta Tychy są najczęściej opady nawalne w okresie letnim, głównie w lipcu i sierpniu. Roztopowe powodzie wiosenne występują bardzo rzadko i nie przybierają wielkich rozmiarów.

Jedynie potencjalne zagrożenia dla terenu miasta mogą mieć charakter antropogeniczny, związany z działalnością przemysłową człowieka, zwłaszcza z górnictwem podziemnych, które doprowadziło do powstania w wielu miejscach miasta deformacji na powierzchni terenu, leja depresji, szkód górniczych, osiadań terenu. Degradacja powierzchni ziemi na skutek działalności górnictwa podziemnego nie ma charakteru klęski żywiołowej, ale stanowi pewne utrudnienie dla mieszkańców miasta zarówno w obecnym jak i przyszłym funkcjonowaniu poszczególnych terenów, wymusza również stosowanie odpowiednich zabezpieczeń pod kategorię szkód górniczych.

Innym rodzajem zagrożenia, praktycznie niemożliwym do przewidzenia, jest możliwość wystąpienia awarii przemysłowej w zakładach funkcjonujących na terenie miasta lub poważnej awarii chemicznej związanej z transportem przez drogi w granicach miasta substancji chemicznych. Sytuacje te mogą zdarzyć się jedynie w razie awarii lub wypadku i nie są możliwe do przewidzenia. Wydaje się również, że ewentualny zasięg ich oddziaływania będzie mieć charakter lokalny.

2.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody

Na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie występują formy ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody. Takie obszary chronione nie zostały również powołane w bezpośrednim sąsiedztwie terenu opracowania. Ustalenia projektu planu w żaden sposób nie wpłyną na obszary zlokalizowane na terenie miasta Tychy oraz poza jego granicami.

W przyszłości na ścisłym terenie opracowania planuje się powołanie Pszczyńskiego Parku Krajobrazowego. Park ten obejmowałby obszar 70.596 ha, powstałby w celu ochrony lasów kobiórsko-pszczyńskich oraz terenów łączących ich na wschodzie z doliną Wisły, środkowego odcinka doliny Pszczynki z centrum Pszczyny i parkiem przypałacowym oraz Jeziora Goczałkowickiego z przyległymi od południa lasami. Teren ten jest ogromnie zróżnicowany, zacho-

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

wały się tu liczne stawy, z których nieliczne są jedynymi w Polsce miejscami gnieźdzenia się ślepowrona, monokultury sosnowe, fragmenty lasu naturalnego: borów bagiennych, olsów oraz łągów. Swoje stanowiska ma tu między innymi rosiczka okrągłolistna, pióropusznik strusi, skrzyp olbrzymi, widłaki, storczyki, dziewięciśń bezłodygowy.

Obszar będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się całkowicie poza obszarami powołanymi i proponowanymi do wpisu na listę obszarów chronionych NATURA 2000.

Pomimo dużych walorów przyrodniczych, miasto Tychy boryka się z wieloma problemami dotyczącymi pogorszenia jakości zasobów środowiska. Jednym z najważniejszych problemów nie tylko samego terenu opracowania, ale również całego miasta jest jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Ze względu na dość przepuszczalne podłoże zanieczyszczenia powierzchniowe mogą swobodnie migrować do wód podziemnych, zagrażając ich jakości. Główny wpływ na zły stan sanitarny wywiera przemysł. Zrzuty ścieków przemysłowych, kopalnianych, a także niewłaściwe składowanie odpadów (hałdy, składowiska, osadniki) przyczyniły się do zanieczyszczenia wód substancjami niebezpiecznymi. Źródłem zanieczyszczeń są również nieoczyszczone ścieki spływające z terenów dróg, parkingów, stacji benzynowych, niosą one ze sobą niebezpieczne ładunki substancji ropopochodnych. Wody na terenie miasta wykazują również skażenie substancjami bakteriologicznymi. Przyczyną zanieczyszczeń wód ściekami socjalno – bytowymi jest niesprawa kanalizacja, a także stosowanie z powodu braku sieci kanalizacyjnej na obszarze całego miasta często nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.

W kiepskim stanie sanitarnym jest również powietrze atmosferyczne, które w wyniku powszechnego stosowania indywidualnych palenisk domowych, często niskosprawnych, zanieczyszczeń komunikacyjnych i przemysłowych pochodzących również spoza miasta zawiera stężenia pyłu, benzo(α)piranu, dwutlenku siarki i tlenków azotu wykraczające poza dopuszczalną normę.

Wzrost ruchu komunikacyjnego spowodował, że poziom hałasu wzdłuż najbardziej uczęszczanych dróg z roku na rok wzrasta. Dotyczy to zwłaszcza dróg najczęściej używanych przelotowych, zlokalizowanych w centrum miasta.

Na terenie miasta w wyniku antropopresji, postępującej urbanizacji doszło do znacznych przekształceń krajobrazu i rzeźby terenu. Nowo powstałe osiedla przyczyniają się do zmniejszenia terenów rolnych i leśnych, często prowadząc do ich dewastacji.

W przypadku źle prowadzonej i/lub niezorganizowanej zbiórki odpadów dochodzi do zanieczyszczenia powierzchni ziemi (dzikie wysypiska śmieci).

Eksploatacja węgla kamiennego i towarzyszący jej drenaż górniczy przyczyniły się nie tylko do zmian stosunków wody, ale również do znacznej dewastacji gruntów. W krajobraz miasta na stałe wpisały się hałdy, składowiska, osuwiska.

Rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej, obiektów przemysłowych przyczynił się do znacznej fragmentacji siedlisk, na terenie miasta powstały różnorodne bariery ekologiczne umożliwiające swobodną migrację zwierząt. Przykładem takiej bariery jest biegnąca w pobliżu terenów objętych mpzp Aleja Bielska. Infrastruktura drogowa, techniczna zabudowa kubaturowa przyczyniła się do degradacji siedlisk, zmniejszenia bioróżnorodności miasta

Na podstawie analizy stanu istniejącego zidentyfikowano główne problemy ochrony środowiska na terenie objętym projektem mpzp (rejon ujścia Potoku Wyrskiego) dotyczące aspektów środowiskowych. Korelację pomiędzy aspektami środowiskowymi, zidentyfikowanymi problemami, a zapisami „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 12 Analiza korelacji zapisów projektu mpzp ze zidentyfikowanymi problemami ochrony środowiska

Aspekt środowiskowy	Problemy ochrony środowiska	mpzp – rejon ujścia Potoku Wyrskiego do Gostyni i Starej Gostyni	Korelacja
Różnorodność biologiczna	- fragmentacja siedlisk - degradacja siedlisk - ograniczanie ciągłości korytarzy,	1) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	↑
		2) ZL – tereny lasów	
		3) Z/US – tereny, zieleni sportu i rekreacji	↓
Wody powierzchniowe i podziemne	- znaczny stopień zanieczyszczenia wód płynących i stojących - znaczny stopień zanieczyszczenia wód podziemnych - zmiany stosunków wodnych	1) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	↑
		2) ZL – tereny lasów	
		3) Z/US – tereny, zieleni sportu i rekreacji	↓
Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby kopalin	- przekształcenia rzeźby i powierzchni terenu związana z zabudową techniczną gruntu: drogi, obiekty kubaturowe - występowanie nieużytków - dzikie wysypiska śmieci - degradacja gleby	1) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	↑
		2) ZL – tereny lasów	
		3) Z/US – tereny, zieleni sportu i rekreacji	
Atmosfera i klimat	- niska jakość powietrza atmosferycznego - pogarszający się klimat akustyczny (wzrastający poziom natężenia hałasu)	1) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	
		2) ZL – tereny lasów	↑
		3) Z/US – tereny, zieleni sportu i rekreacji	↓
Krajobraz i dziedzictwo kulturowe	- degradacja walorów krajobrazowych - zanikanie tradycyjnego i harmonijnego krajobrazu	1) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	↑
		2) ZL – tereny lasów	
		3) Z/US – tereny, zieleni sportu i rekreacji	↓

Oznaczenie:

↑	Pozytywne – przeciwdziałanie zidentyfikowanym problemom – mogące przechodzić w negatywne przy źle prowadzonych działaniach
↓	Negatywne – pogłębianie zidentyfikowanych problemów – mogące przechodzić w pozytywne pod warunkiem przestrzegania ochrony środowiska
□	Obojętne i/lub o minimalnym znaczeniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Podręcznika do strategicznych ocen oddziaływania na środowisko”

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się zarówno do pogorszenia obecnego stanu środowiska, bądź też przeciwnie przyczynić się do zachowania cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych w granicach analizowanego terenu.

Największy potencjalny wpływ na środowisko wiązać się będzie z powstaniem terenów zieleni, sportu i rekreacji z możliwością zagospodarowania na cele pola golfowego w południowej części obszaru opracowania (cały teren pola golfowego jest poza zakresem niniejszego mpzp). Adaptacja terenu na pole golfowe z powodu znacznej wilgotności podłoża wiązać się może z koniecznością odwonienia terenu. Prowadzić to może do zmiany stosunków wodnych, obniżenia poziomu wód gruntowych. Konsekwencją powstania obiektu sportowego może być również zmiana lokalnego krajobrazu, wprowadzenie elementów nienawiązujących do otoczenia, dominant krajobrazowych. Może dojść do przerwania powiązań ekologicznych, wyeliminowania lokalnej flory i zastąpieniem jej gatunkami obcymi. Zapisy planu spowodować mogą również pogorszenie się jakości wód podziemnych czy jakości gleb. A nieprawidłowo prowadzona przebudowa koryta i obwałowanie cieków może przyczynić się do degradacji siedlisk wodnych i nadwodnych. Te niekorzystne zjawiska mogą wystąpić w przypadku braku

przestrzegania zapisów planu oraz złych rozwiązań planistycznych już na etapie realizacji inwestycji i w przypadku terenów zieleni, sportu i rekreacji późniejszym ich zarządzaniu.

Może też wystąpić zjawisko odwrotne, w wyniku realizacji zapisów planu (spełnieniu szczegółowych ustaleń i zapisów projektu mpzp), biorąc pod uwagę cel jakiemu ma służyć umożliwienie wprowadzania czystych wód Potoku Wyrskiego do wód Starej Gostyni, w efekcie nastąpi zasilenie wód jeziora Paprocańskiego. Przy przestrzeganiu odpowiednich przepisów z zakresu emisji zanieczyszczeń, gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej, a także zastosowanie wszelkich technologii mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko (zarówno na etapie budowy jak i na etapie eksploatacji – oraz biorąc pod uwagę same granice ścisłego terenu mpzp, jak również jego otoczenie) realizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wpłynie na pogorszenie jakości środowiska w tym rejonie, tym samym nie wpłynie na zubożenie walorów krajobrazowych i przyrodniczych planowanego parku krajobrazowego.

2.4. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego w pobliżu Jeziora Paprocańskiego w Tychach. Analizowany projekt w większości podtrzymuje dotychczasowe funkcje: utrzymuje tereny leśne, tereny wód śródlądowych, tereny zieleni w dolinach rzek. Możliwość zagospodarowania południowej części obszaru na cele pole golfowe przyczynić się może do wzrostu atrakcyjności miasta nie tylko dla lokalnych mieszkańców, ale również dla turystów spoza jego granic. Powstanie kompleksu pól golfowych, zlokalizowanego na terenie miasta Tychy i miejscowości Promnice (pole golfowe, baza noclegowa) przyczyni do promocji miasta na tle województwa i całego kraju. Całe planowane pole golfowe jest poza granicami mpzp. Brak realizacji ustaleń mpzp uniemożliwi zasilenia wód jeziora Paprocańskiego wodami z Potoku Wyrskiego..

W przypadku braku odpowiednich rozwiązań planistycznych może dojść do znacznej ingerencji w środowisko naturalne miasta, zagospodarowania terenu w sposób nienawiązujący do lokalnych uwarunkowań i do otoczenia.

Brak realizacji ustaleń planu może doprowadzić do zubożenia lokalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, fragmentacji siedlisk. Na skutek wzrastającej presji inwestycyjnej i antropogenicznej mogłoby dojść do wykorzystywania terenu w sposób nieoptymalny dla środowiska przyrodniczego, przekształcenia jego dotychczasowych właściwości i charakteru, zmiany jego dotychczasowego zagospodarowania i pełnionych przez niego funkcji. Mogłoby dojść do zabudowy technicznej terenu, przeznaczenie terenów leśnych na cele nieleśne i nierolnicze, wycinki drzew, utraty wielu cennych siedlisk roślin i zwierząt.

Na analizowanym obszarze mogłyby powstać obiekty szczególnie szkodliwe dla środowiska przyrodniczego, związane z emisją znacznej ilości ścieków i odpadów, emisją zanieczyszczeń powietrza, zagrażające środowisku wodno – gruntowemu, jakości powietrza oraz zdrowiu mieszkańców miasta.

Na tereny dolin rzecznych i obszarów leśnych mogłaby wkroczyć zabudowa mieszkaniowa. Lokalizacja obiektów stałego pobytu ludzi na tym obszarze jest mało optymalna nie tylko ze względu na degradację dolin rzecznych, przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych, ale również ze względów ekonomicznych. Potencjalne lokalne podtopienia zagrażałyby mieniu tutejszym mieszkańcom.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Wydaje się, że brak właściwej polityki planistycznej skutkować może fragmentacją, a nawet degradacją środowiska naturalnego. Może przyczynić się również do pogłębiania nieładu krajobrazowego, dewastacji i niszczenia istniejącej zieleni niskiej i wysokiej, zwiększenia ilości zanieczyszczeń emitowanych zarówno do powietrza, jak również do wód i gleby, ponadnormatywnym hałasem. Skutkować może także zmniejszeniem się lokalnej bioróżnorodności. W przypadku braku optymalnych rozwiązań planistycznych spodziewać się można, że w przyszłości stan środowiska ulegnie pogorszeniu, nieprzemyślane rozwiązania zagrożą również bezpieczeństwu ekologicznemu mieszkańców.

3 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO

3.1. Oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska

W odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska, oddziaływanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może przejawiać się w stosunku do:

Różnorodność biologiczna, siedliska przyrodnicze, oddziaływanie na rośliny i zwierzęta

Różnorodność biologiczna miasta Tychy jest dosyć wysoka oprócz typowych dla środowiska miejskiego obszarów synantropijnych i ruderalnych występują tu również obszary cenne przyrodniczo. Szczególnie cenne są doliny rzeczne wraz otaczającymi je łąkami wilgotnymi, torfowiskami oraz obszary leśne bogate w różnorodną florę i faunę w tym gatunki chronione.

Ścisły teren opracowania można zaliczyć do obszarów cennych przyrodniczo, nie występują tu wprawdzie żadne formy ochrony przyrody, nie jest on również ważnym siedliskiem ptactwa wodnego, niemniej jednak stanowi on lokalny korytarz ekologiczny umożliwiający swobodne przemieszczenia się zwierząt. Pełni również, zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym, funkcje istotnej ostozy zwierzyny.

Realizacja założeń planu przy przestrzeganiu zapisów projektu mpzp, przepisów prawa oraz prawidłowych rozwiązań planistycznych, technicznych na etapie realizacji poszczególnych zadań nie powinna w sposób drastyczny wpłynąć na lokalną florę i faunę. Plan podtrzymuje dotychczasowe zagospodarowanie terenu, zachowuje cenne przyrodniczo obszary cieków powierzchniowych i obszarów leśnych, wprowadza tereny zieleni, sportu i rekreacji, utrzymując tym samym pełnione już obecnie funkcje przyrodnicze. Zapobiega zabudowie technicznej terenu oraz powstaniu inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko, mogących zagrozić różnorodności biologicznej.

Największy negatywny wpływ na środowisko związany będzie z dalszą rozbudową obwałowań na rzece Gostyni oraz przebudową koryta Potoku Wyrskiego. Wszelkie takie prace wiążą się z utratą cennych siedlisk przyrodniczych związanych ze środowiskiem nadwodnym – roślinnością nadbrzeżną, będącą ostoją wielu gatunków zwierząt. Dochodzi do wycofywania się wielu gatunków roślin i zwierząt. W trakcie prac ginie roślinność porastająca strefę brzegową, a w wyniku umacniania brzegów narzutem kamiennym lub betonem ptaki takie jak: zimorodek, jaskółka brzegówka nie mogą kopać swoich nor, ryby nie znajdują schronienia przed największym nurtem. Dlatego też wszelkie prace melioracyjne należy projektować i wykonywać w równowadze z środowiskiem wodnym i nadwodnym. Ukształtowane koryto powinno nawiązywać charakterem do naturalnego, a do umacniania brzegów należy stosować materiały naturalne (plan wprowadza taki nakaz). Po zakończeniu prac należy dążyć do odtworzenia pasów brzegowych, porośniętych roślinnością dostosowaną do określonych warunków siedliskowych: trawą, roślinami wodnymi, drzewami i krzewami oraz zakładać budowle habitacyjne, dające schronienie zwierzętom. Należy zapewnić możliwość swobodnego przepływu organizmów wodnych oraz tak ukształtować brzeg, aby zwierzęta mogły swobodnie migrować z rzeki na ląd i odwrotnie.

Potencjalny negatywny wpływ wiązać się może z realizacją pola golfowego. Powstanie ono na terenach bardzo podmokłych. Wprawdzie projekt planu przewiduje zakładanie kładek nad ciekami wodnymi i terenami podmokłymi, jednak wizja w terenie pozwoliła stwierdzić, że cały obszar inwestycji przeznaczony pod funkcję **8Z/US** i **9Z/US** jest bardzo podmokły, prawidłowe funkcjonowanie w przyszłości pola golfowego wymaga przynajmniej częściowego jego

odwodnienia. Na tym obszarze pod wpływem zmiany stosunków wodnych może dojść do wycofania się gatunków preferujących wilgotne siedliska i zastąpienie ich gatunkami przystosowanymi do innych nisz ekologicznych. Powstanie pola wiązać się również może z wycinką drzew zlokalizowanych na tym obszarze, a późniejsza eksploatacja: golfiści, meleksy przyczynią się do zwiększonego hałasu powodującego płoszenie zwierząt. W przypadku złych rozwiązań planistycznych, technicznych realizacja pola golfowego przyczynić się może do zubożenia lokalnej bioróżnorodności, między innymi poprzez koszenie trawy w okresie letnim, całkowitą wycinkę drzew i krzewów, osuszenie zbiorników wodnych, sadzenie nierodzimych gatunków drzew i krzewów czy też sadzenie gatunków niedostosowanych do danego siedliska. Może również dojść do przerwania ciągłości korytarza ekologicznego tworzonego przez przepływającą przez teren opracowania rzekę Gostynię oraz jej dopływ Potok Wyrski. Dlatego też bardzo ważne jest przestrzeganie zaleceń planu dotyczące nakazu utrzymania doliny jako terenów otwartych pełniących funkcję korytarza ekologicznego między innymi poprzez zakaz zabudowy i zakazu nasadzeń zieleni w poprzek doliny. Prawidłowe rozwiązania techniczne na etapie projektowania, budowy, właściwe zarządzanie polem golfowym nie tylko zapobiegnie degradacji lokalnego środowiska przyrodniczego, wręcz przeciwnie wzmocni ochronę lokalnych walory przyrodniczych i krajobrazowych. Zwraca się jednak uwagę, że teren planowanego pola golfowego w przeważającej części jest poza zakresem niniejszego mpzp.

Negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze związany będzie również z pracami budowlanymi. Działania związane z umożliwieniem przepływu wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni, rozbudową i modernizacją obwałowań rzeki Gostyni związane będą ze wzmożonym ruchem samochodów, pracą ciężkich sprzętów i maszyn budowlanych, przyczyniającym do znacznego ubytku zieleni. Ubytek ten dotyczy głównie okazów ginących pod kołami samochodów, ale również może dojść do wycinki drzew rosnących w pobliżu koryta cieków. Wzmożony hałas spowoduje wycofywanie się zwierząt z terenów przyległych do terenu inwestycji, w wyniku nadmiernego stresu może dojść do zaburzenia reprodukcji. Podobne skutki spowoduje budowa drogi z placem manewrowym, umożliwiającą konserwację Potoku Wyrskiego oraz służącą gospodarce leśnej, a także budowa dróg wewnętrznych i ścieżek na terenach zielni, sportu i rekreacji. Będzie to jednak efekt krótkotrwały, po skończeniu prac zwierzęta i rośliny wrócą na swoje stanowiska. Ważne jednak jest, aby prace te przebiegały sprawnie, należy ograniczyć je do niezbędnego minimum i prowadzić w okresie największego uspokojenia przyrody (poza okresem rozrodu).

Realizacja infrastruktury drogowej wiąże się z reguły z powstaniem bariery ekologicznej uniemożliwiającej swobodną migrację zwierząt. Jednak w tym przypadku biorąc pod uwagę przeznaczenie dróg (drogi użytkowane na potrzeby gospodarki leśnej, konserwacji koryta) oraz związaną z tym przypuszczalną niską częstotliwością użytkowania nie powinny one wpłynąć na lokalną faunę (teren zajęty pod drogę będzie jedynie utwardzony nie będzie to droga o parametrach dróg publicznych).

Środowisko gruntowo-wodne (woda, powierzchnia ziemi, zasoby naturalne), wpływ na powietrze, lokalny klimat, w tym klimat akustyczny

Środowisko wodno - gruntowe miasta Tychy w wyniku działalności przemysłu, eksploatacji węgla kamiennego, czy też przenikaniem zanieczyszczeń socjalno – bytowych zostało znacznie przekształcone, nie dotyczy to tylko samej jakości wód, ale również zmian ich stosunków wodnych.

Największy wpływ na środowisko wodne wywrze realizacja założeń dotyczących Potoku Wyrskiego. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza na terenie opracowania przebudowę koryta potoku - przebudowę systemu jego ujścia przez kanał ziemny do

rzeki Starej Gostyni (dotychczas uchodził do rzeki Gostynia). Wpłyne to na charakter przepływu cieków, zmianę właściwości fizycznych jego doliny. Dojdzie do obniżania poziomu dna, ujednolicanie brzegów i skarp (w rejonie przekroczenia rzeki Gostyni). Niemniej jednak biorąc pod uwagę cel tego przedsięwzięcia – zasilenie Jeziora Paprocańskiego wodami Potoku Wyrskiego poprzez Stare koryta Gostyni, które przyczyni się do poprawy warunków środowiskowych zbiornika – zabieg ten wydaje się słuszny. Podczas takich prac powinno się jednak unikać sztywnych utrwaleń koryta, należy zachować istniejące i stworzyć w miarę możliwości nowe warunki do utrzymania i rozwoju morfologicznej różnorodności koryta i reżimu przepływu, powinno się wzorować przekształcenia regulacyjne na naturalnych strukturach koryta. Wskazuje się na zachowanie pasów przybrzeżnych w celu umożliwienia ograniczonych przesunięć brzegów koryta głównego. Pas ten powinien być pokryty roślinnością, należy zachować różnorodność środowiska w obrębie cieków, a także umożliwić niezahamowany przepływ wody.

Plan przewiduje również dalszą rozbudowę istniejących obwałowań rzeki Gostyni. Szacuje się jednak, że skala tych zmian w porównaniu do już istniejących przekształceń będzie niewielka, a działania te przyczynią się do zmniejszenia zagrożenia występowania lokalnych podtopień wodami rzeki Gostyni.

Negatywny wpływ na środowisko może wiązać się z realizacją pola golfowego. Potencjalne melioracje wodne wpłyną na obniżenie poziomu wód gruntowych, może dojść do całkowitego osuszenia istniejących na tym terenie zbiorników wodnych. Niewłaściwe użytkowanie nawozów, pestycydów, środków chemicznych używanych do pielęgnowania traw może przyczynić się do zanieczyszczenia gleb, wód podziemnych, a także wraz ze spływem powierzchniowym wód powierzchniowych. Funkcjonowanie pola golfowego, co za tym idzie większy ruch ludzi i ewentualne stosowanie meleksów wiązać się może z większą emisją hałasu, jednak będzie on miał zasięg lokalny dotyczyć będzie bezpośredniego sąsiedztwa terenu, nie wpłynie on na klimat akustyczny tej części miasta, a tym bardziej na klimat akustyczny całych Tychów. Należy podkreślić, że plan obejmuje bardzo niewielki fragment terenu ewentualnego pola golfowego – zagospodarowanie całego terenu pola golfowego nie jest przedmiotem niniejszej prognozy.

Powstawanie dróg związany jest ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej, przyczynia się do utraty właściwości fizycznych i chemicznych gleb oraz utraty zdolności do pełnienia przez nią podstawowych funkcji przyrodniczych. Bardzo ważny jest zapis planu dotyczący stosowania naturalnych materiałów do ich realizacji. Drogi takie są korzystne nie tylko ze względu na walory krajobrazowe, ale również realizacja ich jest mniej uciążliwa i inwazyjna dla środowiska. Wymaga wykorzystania mniejszej ilości sprzętów i maszyn w porównaniu z tradycyjnymi drogami, co za tym idzie zmniejsza się jej zanieczyszczenie, struktura glebowa jest w mniejszym stopniu naruszona. Drogi te wymagają zdjęcia mniejszej warstwy gruntu i nie utrudniają tak jak przypadku dróg asfaltowych infiltracji wód opadowych do gruntów. Wykonanie dróg z naturalnych materiałów wiązać się będzie również z wyeliminowaniem odpadów niebezpiecznych, powstających przy realizacji zwykłych dróg. Należy też zaznaczyć, że drogi dojazdowe, obsługujące teren objęty niniejszym mpzp nie mają przeznaczenia publicznego.

Realizacja zapisów planu nie powinna wywrzeć negatywnego wpływu na stan sanitarny powietrza. Powstanie dróg wewnętrznych na terenie **Z/US** i drogi z placem manewrowym wzdłuż terenu **3WS** wiązać się będzie z ruchem samochodowym, jednak biorąc pod uwagę skalę tego zjawiska oraz to, że emisja taka na terenie miasta ma już miejsce emisja zanieczyszczeń nie będzie odczuwalna / zauważalna w skali Tychów.

Krótkoterminowe oddziaływanie negatywne wiązać się z samym etapem budowy. Oddziaływanie to odnosi się do zwiększonej krótkotrwałej emisji hałasu (praca pojazdów i maszyn), emisji zanieczyszczeń do powietrza (spaliny), zwiększonej ilości odpadów, w niewielkim stopniu ścieków. Dochodzi do zmian w krajobrazie, związanych z powstawaniem nasypów, wykopów, a także płoszenia zwierząt i niszczenia szaty roślinnej. Ze względu na konieczność realizacji wyżej wymienionych zadań niezbędne jest prawidłowe zaplanowanie inwestycji z uwzględnieniem rozwiązań zabezpieczających lub ograniczających te negatywne oddziaływanie. Ruch pojazdów i maszyn powinien być ograniczony do minimum, a warstwa zdjętego gruntu powinna być gromadzona i powtórnie wykorzystana np. do niwelacji terenu. Bardzo ważne jest przestrzeganie zapisów planu dotyczącego gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami i „Planem gospodarki odpadami na terenie miasta Tychy” a także nakaz lokalizacji i realizacji tymczasowych placów postojowych w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód i gleb.

Środowisko społeczne, w tym na zdrowie i życie ludzi

Realizacja zapisów planu w żaden sposób nie wpłynie negatywnie na środowisko społeczne miasta Tychy. Potencjalne emisje powstające zarówno podczas etapu budowy jak i późniejszego użytkowania terenu, biorąc pod uwagę odległość najbliższej zabudowy nie powinny być odczuwalne dla mieszkańców. Emisję te nie powinny również wpłynąć na pogorszenie jakości poszczególnych komponentów środowiska, w sposób mogący zagrażać bezpieczeństwu ludzi. Przestrzeganie zaleceń planu, odpowiednich przepisów (gospodarka odpadami, ściekami), stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych powinno praktycznie wyeliminować ten negatywny wpływ. Wręcz przeciwnie realizacja planu wpłynąć może korzystnie na lokalne społeczeństwo, przyczyni się do rozwoju funkcji rekreacyjno – turystycznej miasta. Wprowadzenie na obszarach leśnych, terach zieleni dolin rzecznych mostków, kładek dla pieszych, ścieżek przyczyni się do wzrostu atrakcyjności tego obszaru. Stanie się on miejscem spacerów, rekreacji i aktywnego wypoczynku mieszkańców miasta. Zagospodarowanie terenów zielni, sportu i rekreacji na cele pola golfowego stwarza dodatkowe możliwości dla miasta. Kompleks pól golfowych (obszar Tychów i Promnic) przyciągnie również turystów, sportowców spoza miasta. Wypromuje Tychy na tle województwa i kraju (pole golfowe objęte mpzp jest jedynie fragmentarycznie).

Środowisko kulturowe miasta – zabytki, dobra materialne, krajobraz

Na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie występują żadne obiekty zabytkowe, obiekty objęte ochroną konserwatorską, ani stanowiska archeologiczne. Ustalenia zapisane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie będą wywierały negatywnego wpływu na poszczególne zabytki, dobra kultury współczesnej zlokalizowane w granicach miasta i miejscowości sąsiednich.

Ustalenia planu podtrzymują dotychczasowe zagospodarowanie terenu. Większość założeń planu nie wpłynie w sposób negatywny na lokalny krajobraz, wręcz przeciwnie zachowanie dotychczasowych funkcji zapobiegnie jego dalszemu przekształceniu, ochroni tak wartościowy krajobraz leśny, poprzecinany ciekami powierzchniowymi i obszarami łąkowymi.

Największy negatywny wpływ na krajobraz przy braku odpowiednich założeń może być związany z realizacją pola golfowego. Dlatego też bardzo ważne jest dopasowanie projektowanych elementów obiektu do charakteru otaczającego krajobrazu. Powinno dążyć się do wykorzystania naturalnych warunków i elementów krajobrazu, wykorzystywać wzniesienia, pagórki, ciekę jako elementy obiektu golfowego. I o ile złe zarządzanie inwestycją może przyczynić się do całkowitego przeobrażenia i destrukcji obecnego krajobrazu to właściwe gospodarowanie (między innymi zakładanie zadrzewień, zgodnych z zaleceniami planu: skupisko, wzdłuż doliny rzecznej) pomimo drobnych zmian (zakładanie nowych zbiorników wod-

nych, osuszenie terenu) może utrzymać dotychczasowe walory krajobrazowe lub nawet je poprawić. Analiza wpływu planowanego pola golfowego na środowisko jest poza zakresem niniejszej prognozy – mpzp obejmuje jedynie bardzo niewielki fragment terenu, na którym ewentualnie może być realizowane pole golfowe.

Podsumowując projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” utrzymuje w większości dotychczasowe zagospodarowanie terenu: zachowuje tereny leśne, tereny wód śródlądowych, tereny zieleni w dolinach rzecznych. Realizacja planu, głównie poprzez powstanie terenów zieleni, sportu i rekreacji, może przyczynić się bezpośrednio do rozwoju funkcji rekreacyjno – turystycznej tej części miasta (kładki nad ciekami), a pośrednio polepszy warunki funkcjonowania jeziora Paprocańskiego. Analizowany projekt przyczynia się do zachowania cennych miejsc przyrodniczych, stwarzając jednocześnie atrakcyjne miejsce do aktywnego wypoczynku, rekreacji i sportu. Potencjalny negatywny wpływ związany będzie w głównej mierze z przebudową koryta Potoku Wyrskiego oraz rozbudową obwałowań rzek Gostyni. Dlatego też prace te należy prowadzić w równowadze ze środowiskiem przyrodniczym, dążąc do tego aby wprowadzone zmiany nie powodowały destruktywnego wpływu na przyrodę i właściwości cieków. Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze miasta pojawić się może również w pierwszej fazie realizacji zapisów Planu - etap budowy, podczas którego zostaną naruszone obecne warunki zagospodarowania i wykorzystania terenu w wyniku prowadzonych prac maszynami i sprzętem budowlanym.

Właściwe rozwiązania planistyczne i techniczne podczas realizacji zadań planu, uwzględnienie wymagań przepisów szczególnych odnoszących się m.in. do: odpowiedniego zagospodarowania wytworzonych odpadów; odpowiedniego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej (gromadzenie i odprowadzanie ścieków, a w przypadku odprowadzania ich do środowiska, konieczność dotrzymania standardów emisyjnych); odpowiedniego zachowania, utrzymania, terenów przyrodniczych (ograniczanie wycinki zieleni do niezbędnego minimum wraz z kompensacją przyrodniczą, odtworzenie powiązań pomiędzy terenami zielonymi) powinno znacznie ograniczyć potencjalny negatywny wpływ, chroniąc lokalne środowisko przed degradacją.

3.2. Oddziaływanie na obszary NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru

W granicach miasta Tychy nie powołano żadnego obszaru chronionego NATURA 2000, sam obszar opracowania nie koliduje z żadnymi obszarami europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 (usytuowanymi poza granicami miasta).

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 roku Nr 229, poz. 2313; zmiana w Dz. U. z 2007 roku Nr 179, poz. 1275; zmiana w Dz. U. z 2008 roku Nr 198, poz. 1226), według stanu na grudzień 2009 r. obszarami chronionymi położonymi najbliżej granic miasta Tychy są:

- **Stawy w Brzeszczach – PLB 120009 w odległości około 5,5 km**, w kierunku południowo-wschodnim;
- Dolina Dolnej Soły – PLB 120004 w odległości około 11,8 km, w kierunku południowo-wschodnim
- Dolina Górnej Wisły – PLB 240001 w odległości około 15 km, w kierunku południowo zachodnim

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Według spisu zamieszczonego na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl) proponowanymi obszarami do wpisu na listę Natura 2000 są (ostatnia aktualizacja w grudniu 2009 roku):

- Dolna Soła – PLH 12_46 w odległości około 12 km, w kierunku południowo - wschodnim;
- Zbiornik Goczałkowicki, ujście Wisły i Bajerki – PLH 24_20 w odległości około 18,2 km w kierunku południowo-zachodnim;
- Torfowisko Sosnowiec-Bory – PLH 24_17 w odległości ponad 21,5 km, w kierunku północno-wschodnim.

W chwili sporządzania niniejszej prognozy lista obszarów chronionych NATURA 2000 zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa www.natura2000.gdos.gov.pl była aktualizowana.

Uwzględniając istniejące zagospodarowanie terenu, oraz zakres planowanych prac w ramach ustaleń projektu mpzp nie przewiduje się możliwości negatywnego oddziaływania analizowanych zapisów projektu planu na tereny chronione w ramach sieci ekologicznej NATURA 2000, czy też wpływu na integralność tych obszarów.

Lokalizację obszarów chronionych położonych najbliższej granic miasta Tychy przedstawiono na załączniku nr 1.

3.3. Zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy w zakresie projektowanego dokumentu

Ocenę wpływu zagospodarowania terenu objętego „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na poszczególne elementy środowiska przedstawiono w tabeli poniżej (uwzględniając te elementy środowiska, które są istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu i jego zapisów).

Tabela 13 Ocena wpływu celów „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na poszczególne elementy środowiska

Zagospodarowanie terenu objętego mpzp	Elementy środowiska			
	Świat roślinny i zwierzęcy	Środowisko gruntowo-wodne	Krajobraz	Ekosystem miejski
1WS – 4WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	±	+++	+++	+
5ZL – 7ZL – tereny lasów	+++	+	+++	+
8Z/US – 9Z/US – tereny zieleni, sportu i rekreacji	±	±	±	+++

Objaśnienia:

+++	silny pozytywny wpływ
+	pozytywny wpływ
	brak wpływu
±	możliwy wpływ zarówno pozytywny jak i negatywny
-	słaby negatywny wpływ
---	silny negatywny wpływ

Przewidywany (szacowany) wpływ realizacji zapisów projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na środowisko przyrodnicze i społeczne przedstawia poniższa tabela:

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Tabela 14 *Wpływ realizacji mpzp na poszczególne elementy lokalnego środowiska przyrodniczego i społecznego.*

Komponenty środowiska i warunki równoważenia rozwoju sprzyjające ochronie środowiska	Konsekwencje dla środowiska		Skutki dla społeczeństwa	
	Korzystne	Niekorzystne	Korzystne	Niekorzystne
Rzeźba terenu:	Brak.	Minimalne związane z ukształtowaniem skarp nad wodami płynącymi	Brak oddziaływania.	
Zasoby surowców mineralnych:	Brak oddziaływania.			
Powietrze i klimat; jakość lokalnego powietrza; warunki lokalnego klimatu:	Brak.	Tylko przy złe prowadzonej budowie.	Brak oddziaływania.	
Wody powierzchniowe; zmiany w stosunkach wodnych, jakość wód:	Ochrona terenów wód powierzchniowych. Poprawa jakości wód w Jeziorze Paprociańskim.	Przebudowa koryta Potoku Wyrskiego, rozbudowa obwałowań rzeki Gostyni.	Brak oddziaływania.	
Wody podziemne; ilość wód; jakość wód:	Brak oddziaływania.			
Gleby (jakość bonitacyjna, zanieczyszczenie, degradacja, narażenie na erozję, denudację, itp.):	Prawidłowe rozwiązania techniczne, rygorystyczne przestrzeganie zapisów prawa i właściwie prowadzona gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami nie powinny w żaden istotny sposób wpłynąć na jakość gleb.	Zajęcie powierzchni biologicznie czynnej pod drogi i ścieżki do obsługi terenu.	Brak oddziaływania.	
Roślinność (spadek liczebności, udział gatunków obcych, zubożenie gatunkowe, itp.):	Zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych – będących ostoją różnorodnych gatunków roślin.	W przypadku złej gospodarki leśnej, złego zarządzania terenami zieleni, sportu i rekreacji. Przejściowe niszczenie szaty roślinnej (etap budowy).	Utrzymanie terenów zielonych jako terenów wypoczynkowo - rekreacyjnych	Brak.
Fauna (spadek liczebności populacji, zubożenie różnorodności itp.):	Zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych, będących schronieniem zwierząt.	Początkowa faza realizacji Planu może spowodować płoszenie zwierząt, zmniejszenia się nisz ekologicznych. Hałas związany z użytkowaniem terenów przeznaczonych pod sport i rekreację może przyczynić się do płoszenia zwierząt.	Brak oddziaływania.	
Rolnictwo:	Brak oddziaływania.			
Leśnictwo:	Ochrona zasobów leśnych.	W przypadku złe prowadzonej gospo-	Wzrost wykorzystania terenów	Wzrost ruchu turystycznego może

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

		darki leśnej.	leśnych przez mieszkańców miasta w celach rekreacji i wypoczynku.	wiązać się z zaśmieceniem lasu.
Krajobraz, walory estetyczne i uciążliwość wizualna:	Pozytywne w zakresie zachowania dotychczasowego zagospodarowania terenu.	Przekształcenie terenu związane z powstaniem pola golfowego (poza planem – mpzp obejmuje jedynie bardzo niewielki fragment). Pogorszenie walorów krajobrazowych w przypadku wprowadzenia elementów niepasujących do lokalnego krajobrazu (techniczna zabudowa koryt wód płynących).	Powstanie nowych przestrzeni do wypoczynku i rekreacji	Brak.
Siedliska naturalne, ekosystemy (fragmentacja, utrata siedlisk przyrodniczych, zubożenie, itp.):	Zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych - obszarów leśnych i łąkowych, wodnych .	Przebudowa koryta, rozbudowa obwałowań cieków powodować może utratę siedlisk naturalnych związanych z środowiskiem wodnym i nadwodnym.	Brak.	
Istniejące obszary chronione – formy ochrony przyrody i krajobrazu:	Brak oddziaływania.			
Dziedzictwo kulturowe – zabytki, strefy konserwatorskie	Brak oddziaływania.			
Zagrożenie powodziowe:	Brak oddziaływania.			
Klimat akustyczny:	Brak oddziaływania.			
Obszary położone poza granicą województwa:	Brak oddziaływania.			
Obszary proponowane do ochrony z mocy ustawy o ochronie przyrody i ustawy o ochronie zabytków:	Zachowanie obszarów leśnych, korytarzy ekologicznych, cieków powierzchniowych	Ewentualna regulacja i przebudowa rzek może wpłynąć na zubożenie siedlisk nadwodnych. W przypadku źle prowadzonej gospodarki leśnej i nieprawidłowego zarządzania obszarami zieleni, sportu i rekreacji.	Brak oddziaływania.	

Wpływ realizacji zapisów ujętych w analizowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w zdecydowanej mierze będzie mieć wymiar pozytywny – przyczyni się do zachowania obecnego stanu środowiska, gwarantując jednocześnie jego ochronę przed niekorzystnymi zmianami.

Najbardziej negatywny wpływ widoczny będzie w przypadku przebudowy koryta Potoku Wyrskiego i rozbudowy obwałowań wzdłuż rzeki Gostyni. Działania te przyczynia się do zubożenia siedlisk wodnych, i nadwodnych, wycofania wielu gatunków roślin i zwierząt. Wpłyną na zmianę charakteru przepływu cieku, jego właściwości. Jednak biorąc pod uwagę cel tych zadań: zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Tychów (obwałowanie rzeki Gostyni) czy też zmniejszenie zanieczyszczenia wód Jeziora Paprocańskiego (zasilenie jeziora wodami potoku poprzez stare koryto Gostyni) wykonanie tych zabiegów wydaje się korzystne. Zaleca się jednak aby ograniczyć rozbudowę obwałowań do niezbędnego minimum – w miejscach, gdzie jest ono konieczne. Pracę powinny przebiegać z jak najmniejszą ingerencją w cenne siedliska nadwodne. Zaleca się również odtworzenie naturalnego przebiegu koryta, stworzenie budowli habitatowych oraz odtworzenie pasa nabrzeżnego z charakterystyczną dla danego siedliska szatą roślinną. Przebudowane koryto powinno umożliwić swobodny przepływ wód i organizmów żywych.

Znaczny wpływ na lokalne środowisko może również wywołać planowane, w ramach terenów zieleni, sportu i rekreacji, pole golfowe. Inwestycja ta bezwzględnie wpłynie na lokalny krajobraz, spowoduje wprowadzenie nowych elementów związanych z funkcjonowaniem pola. Zaznacza się, że teren całego pola golfowego jest poza zakresem niniejszej prognozy – mpzp obejmuje jedynie bardzo niewielki fragment terenu (przechodzi przez teren ewentualnego pola golfowego). Może dojść do zaniku terenów podmokłych, wprowadzenia nowych zbiorników wód powierzchniowych. Szczegółowy projekt inwestycji, plan jego zarządzaniem zdecyduje czy wpływ ten będzie pozytywny czy negatywny. Realizacja tego zadania może z jednej strony poprzez wprowadzenie elementów harmonizujących z otoczeniem, wykorzystanie naturalnego ukształtowania terenu, zachowanie cennych zbiorowisk roślinnych czy też zachowanie ciągłości lokalnych korytarzy przyczynić się do ochrony lokalnego środowiska, nawet poprawy walorów krajobrazowych lub wręcz przeciwnie całkowicie przebudowując teren, niszcząc i przekształcając istniejące elementy przyrodnicze i krajobrazowe, wprowadzając nowe o całkowitych odmiennych właściwościach, czy też zastępowanie lokalnej flory gatunkami obcymi, wprowadzając bariery utrudniające migrację zwierząt spowodować całkowite przekształcenie i degradację tej części obszaru objętego planem.

Negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska ujawnić się również może w fazie początkowej realizacji poszczególnych zadań – budowy i przebudowy koryt wód płynących (ujście Potoku Wyrskiego do Gostyni, fragment Gostyni, nowe koryto Potoku Wyrskiego od Gostyni aż do ujścia do Starej Gostyni). Etap ten w związku z pracą maszyn, ruchem samochodów wiązać się może ze wzmożoną emisją zanieczyszczeń: spalin, ścieków, odpadów, emisją hałasu. Może dojść do płoszenia zwierząt i niszczenia roślinności, usunięcia wierzchniej warstwy gruntu. Po zakończeniu robót środowisko w zdecydowanej większości powinno odtworzyć swoje zasoby przyrodnicze (wyjątek stanowią tereny przywodne obudowane wałami, a także tereny zajęte pod nowe trasy drogowe-dojazdowe). Negatywny wpływ będzie zauważalny w szczególności w przypadku złej organizacji pracy i zajęcia dużej powierzchni biologicznie czynnej (w zakresie zaplecza budowy).

Przy przestrzeganiu przepisów prawa (Prawo ochrony środowiska – na jego podstawie kontroluje się w szczególności emisję zanieczyszczeń do powietrza, emisję hałasu, Prawo wodne - na jego podstawie kontroluje się między innymi odprowadzanie ścieków, ustawa o odpadach – na jej podstawie kontroluje się gospodarkę odpadami), przestrzegania zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska powinien być znacznie ograniczony. Biorąc pod uwagę, że takie emisję powstają na

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

terenie miasta już obecnie, założenia mpzp nie przyczynią się do degradacji lokalnego środowiska.

3.4. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

Poniżej, schematycznie oszacowano oddziaływanie zapisów projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” na środowisko, jego poszczególne komponenty oraz obszary Natura 2000.

Tabela 15 Potencjalne możliwe oddziaływanie mpzp na poszczególne elementy środowiska i obszary NATURA 2000.

Przewidywane oddziaływania*	Na cele i przedmiot ochrony													
	obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	środowiska												
		Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
<i>Rodzaj</i>														
Bezpośrednie	≡	⇒	⇒	⇒	⇒	⇒	≡	≡	⇒	≡	≡	≡	≡	⇒
Pośrednie	≡	⇒	⇒	⇒	⇒	⇒	⇒	⇒	≡	≡	≡	≡	≡	≡
Wtórne	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡
Skumulowane	≡	≡	≡	≡	≡	⇒	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡
<i>Czas trwania</i>														
Krótkoterminowe	≡	≡	≡	⇒	⇒	≡	⇒	⇒	≡	≡	≡	≡	≡	≡
Średnioterminowe	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡	≡
Długoterminowe	≡	⇒	⇒	≡	⇒	≡	⇒	≡	⇒	≡	≡	≡	≡	⇒
Stałe	≡	⇒	⇒	≡	⇒	≡	≡	≡	⇒	≡	≡	≡	≡	≡
Chwilowe	≡	≡	≡	⇒	⇒	≡	⇒	⇒	⇒	≡	≡	≡	≡	≡

* - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

≡ - brak oddziaływania

→ - oddziaływanie zauważalne (widoczne) ale nie istotne (niewielkie)

⇒ - oddziaływanie znaczące (jako negatywne wykraczające poza dopuszczalne wartości emisyjne, jako pozytywne powodujące zdecydowaną poprawę stanu istniejącego)

(kolor niebieski pozytywne, kolor czerwony negatywne)

Na podstawie zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zidentyfikowano istotne, potencjalne oddziaływania przyporządkowując im czas trwania i rodzaj oddziaływania. Dla zapobiegania, eliminowania i ograniczenia tych oddziaływań projekt planu wprowadził następujące zapisy mające na celu zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na środowisko:

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

Tabela 16 Ocena szacunkowa oddziaływań na środowisko zapisów projektu mpzp oraz sposoby przeciwdziałania, ograniczenia i kompensacji

<i>Identyfikacja potencjalnych oddziaływań</i>	<i>Czas trwania</i>	<i>Rodzaj</i>	<i>Sposoby zapobiegania, ograniczenia i kompensacji negatywnych oddziaływań – zapisy planu</i>
Przekształcenie i degradacja gruntów, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych w związku z wprowadzeniem dróg i ścieżek. Fragmentacja i degradacja siedlisk przyrodniczych związana z rozwojem infrastruktury technicznej, obudową koryt rzecznych, Ograniczanie ciągłości korytarzy ekologicznych na skutek tworzenia się barier środowiskowych. Zagrożenie lokalnej florze i faunie.	Krótkoterminowe, długoterminowe	bezpośrednie, pośrednie	- nakaz stosowania materiałów naturalnych przy realizacji ścieżek i dróg - nakaz utrzymania doliny jako terenów otwartych pełniących funkcję korytarzy ekologicznych - zakaz realizacji zabudowy - dopuszczenie realizacji zadrzewień wyłącznie w formie skupisk, z zakazem nasadzeń w poprzek doliny - nakaz umacniania skarp koryt cieków i zbiorników wodnych materiałem naturalnym
Przekształcenie walorów krajobrazowych, przekształcenia rzeźby terenu	długoterminowe	bezpośrednie	- nakaz przywrócenia stanu pierwotnego po zakończeniu inwestycji na obszarze tymczasowo udostępnionym na czas jego realizacji - nakaz stosowania materiałów naturalnych przy realizacji ścieżek i dróg - zachowanie terenów leśnych i wód śródlądowych - zakaz stosowania ogrodzeń betonowych
Dobra materialne, warunki życia mieszkańców	długoterminowe	bezpośrednie, pośrednie	- powstanie terenów zieleni, sportu i rekreacji - zachowanie obszarów leśnych (miejsce wypoczynku i rekreacji) - dopuszczenie realizacji kładek pieszych i mostków - zakaz sadzenia drzew i krzewów na obwałowaniach potoku oraz w pasie terenu o szerokości 4 m od projektowanego przepustu wód Potoku Wyrskiego pod korytem rzeki Gostyni (po 2 m od osi)
Etap budowy – wytwarzanie odpadów, emisja zanieczyszczeń do powietrza, emisja hałasu, emisja ścieków	krótkoterminowe, średnioterminowe	bezpośrednie, pośrednie	- nakaz lokalizacji i realizacji tymczasowych placów postojowych uniemożliwiający, zanieczyszczenie wód oraz gleby - zakaz wykorzystania odpadów w czasie realizacji

Realizacja zapisów projektu mpzp wpłynie zarówno na elementy biologiczne jak i uwarunkowania społeczne. Największy bezpośredni wpływ będzie widoczny w przypadku krajobrazu i wód oraz oddziaływania na ludzi i dobra materialne. Powstanie na tym obszarze terenów zieleni, sportu i rekreacji przyczyni się do wzrostu atrakcyjności tej części miasta. Lokalne społeczeństwo będzie mogło aktywnie spędzać czas na świeżym powietrzu, nie tylko uprawia-

jąc sport, ale również wypoczywać na sąsiednich terenach leśnych. Ścieżki, kładki i mostki znacznie tą formę relaksu ułatwią. Powstanie pola golfowego wraz z kompleksem powstającym na terenie gminie Kobiór przyczyni się również do rozwoju miasta, stanie się ono atrakcyjnym miejscem również dla turystów, sportowców spoza jego granic.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w większości utrzymuje dotychczasowe zagospodarowania terenu. Zachowuje tak cenny, biorąc pod uwagę znaczne przekształcenia antropogeniczne miasta, krajobraz leśny. Zachowuje również i ochrania przepływające przez teren ciekami wodne. Wprowadzenie nowej funkcji – terenów, zieleni, sportu i rekreacji przy przestrzeganiu zapisów planu i właściwym zarządzaniu nie powinno pogorszyć walorów krajobrazowych, wręcz przeciwnie właściwe zagospodarowanie terenu: dopasowanie projektowanych elementów pola do charakteru krajobrazu, wykorzystanie naturalnych form terenu ochroni tak cenne doliny rzek i potoków, umożliwiając swobodną migrację zwierząt.

Realizacja celów zapisanych w analizowanym dokumencie będzie miała też bezpośredni pozytywny wpływ na roślinność oraz pośredni na zwierzęta. Zachowanie różnorodnych siedlisk gatunkowych na stosunkowo niewielkim obszarze: lasy, obszary łąkowe, siedliska wodne i nadwodne skutkować będzie bogactwem zarówno roślin i zwierząt preferujących poszczególne nisze ekologiczne. Właściwa realizacja zapisów planu nie powinna skutkować zubożeniem środowiska przyrodniczego.

Bezpośredni negatywny wpływ na różnorodność biologiczną będzie rozbudowa obwałowań rzeki Gostyni oraz przebudowa koryta Potoku Wyrskiego. Prace melioracyjne wywierają destrukcyjny wpływ na środowisko wodne. Nie dość, że zmieniają charakter przepływu cieków, powodują jego przyspieszenie, pogłębienie to dodatkowo niszczą cenne siedliska nadwodne, będące miejscem schronienia wielu zwierząt. Zabudowa koryta cieków powoduje wycofywanie się gatunków zwierząt, utratę wielu gatunków roślin związanych ze środowiskiem wodnym. Dlatego też podczas takich prac powinno się unikać sztywnych utrwałenia koryta, należy zachować istniejące i stworzyć w miarę możliwości nowe warunki do utrzymania i rozwoju morfologicznej różnorodności koryta i reżimu przepływu, powinno się wzorować przekształcenia regulacyjne na naturalnych strukturach koryta. Wskazuje się na zachowanie pasów przybrzeżnych w celu umożliwienia ograniczonych przesunięć brzegów koryta. Pas ten powinien być pokryty roślinnością, należy zachować różnorodność środowiska w obrębie cieków, a także umożliwić niezahamowany przepływ wody, co za tym idzie umożliwić swobodną migrację organizmów wodnych.

Oddziaływanie negatywne krótkoterminowe, chwilowe wystąpić może na etapie wykonywania prac (etap budowy infrastruktury technicznej, drogowej, prace regulacyjne). Oddziaływanie to odnosi się do zwiększonej krótkotrwałej emisji hałasu (praca pojazdów i maszyn) oraz nieorganizowanej emisji do powietrza (spaliny) zwiększonej ilości odpadów, w niewielkim stopniu ścieków, zmian w krajobrazie związanych z powstawaniem nasypów, wykopów, płoszenia zwierząt i niszczenia szaty roślinnej. Ze względu na konieczność realizacji wyżej wymienionych zadań niezbędne jest prawidłowe zaplanowanie inwestycji z uwzględnieniem rozwiązań zabezpieczających lub ograniczających te negatywne oddziaływanie. Zaleca się stosowanie nowych technologii, ograniczających negatywny wpływ na komponenty środowiska. Ruch pojazdów i maszyn powinien być ograniczony do minimum, a warstwa zdjętego gruntu powinna być gromadzona i powtórnie wykorzystana np. do niwelacji terenu.

3.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Obszar objęty znaczącym oddziaływaniem ogranicza się swoim zasięgiem jedynie do bezpośrednich granic terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary wykraczające poza granice miasta Tychy – prognozowane oddziaływania (zarówno pozytywne jak i negatywne) będą mieć wyłącznie zasięg lokalny.

Szczegółowy opis poszczególnych elementów środowiska w granicach miasta (a tym samym również w granicach terenów opracowania) zawarto w rozdziale 2.2.

Potencjalne oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” opisano w rozdziale 3.

Biorąc pod uwagę obecny stan lokalnego środowiska oraz zakładane działania w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska i jego jakość, przy warunku przestrzegania przepisów prawnych i ustaleń zapisu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, realizacja mpzp nie spowoduje negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska w skali zarówno ścisłego terenu opracowania jak również całego miasta.

3.6. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Główne zasady przeprowadzania postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym zawarte są w dwóch aktach prawnych – Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (tzw. Konwencja z Espoo), oraz ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W bezpośrednich granicach analizowanych terenów nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i społeczne. W szczególności nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego o szerokim zasięgu (wykraczającego poza granice kraju).

Teren opracowania zlokalizowany jest na granicy miasta z gminą Kobiór. Jednak projekt mpzp wprowadza takie rozwiązania, których realizacja przy przestrzeganiu zapisów planu, obowiązującego prawa będzie wywierać wpływ tylko na ścisły teren opracowania.

4. WYTYCZNE DO OCHRONY I MONITORINGU ŚRODOWISKA NA ETAPIE REALIZACJI USTALEŃ ANALIZOWANEGO DOKUMENTU

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru

Zakładane przez mpzp zagospodarowanie terenu jest bardzo korzystne z punktu widzenia rozwoju miasta. Zachowanie terenów leśnych, przeznaczenie południowego obszaru na funkcje sportu i rekreacji stwarza komfortowe warunki do aktywnego wypoczynku mieszkańców. Powstanie w tym rejonie pola golfowego spowodować może wzrost atrakcyjności miasta, również dla mieszkańców gmin i miast sąsiednich.

Dla ochrony lokalnego środowiska przed negatywnym wpływem realizacji ustaleń miejscowego planu służą w głównej mierze zapisy ujęte w analizowanym tekście planu. Projekt mpzp wyznacza szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie bądź ograniczenie negatywnych oddziaływań mogących być rezultatem projektowanego dokumentu. Nie ma jednak konieczności wyznaczania takich ustaleń w odniesieniu do obszarów chronionych – teren objęty planem znajduje się całkowicie poza granicami obszarów chronionych, w tym obszarów NATURA 2000.

Na podstawie wizji w terenie, informacji o środowisku oraz zapisów projektu mpzp ustalono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zapisów projektu mpzp:

- przy prowadzeniu wszelkich prac budowlanych (dróg, obwałowań, przebudowy koryta, infrastruktury technicznej) należy mieć na uwadze oszczędne gospodarowanie dostępną przestrzenią, ograniczenie negatywnego wpływu prac budowlanych na wodę, glebę i powietrze - zapisy znalazły swoje odzwierciedlenie w planie,
- prowadzenie wszelkich prac budowlanych w sposób, niezagrażający najcenniejszym siedliskom przyrodniczym,
- zagospodarowanie w rejonie inwestycji gruntów (ziemi), usuniętych w związku z pracami budowlanymi,
- prowadzenie nasadzeń kompensacyjnych zieleni,
- prowadzenie gospodarki wodno – ściekowej zgodnie zobowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- prowadzenie gospodarka odpadami zgodnie z przepisami szczegółowymi obowiązującymi w tym zakresie - zapisy znalazły swoje odzwierciedlenie w planie,
- zakaz lokowania zabudowy na terenach leśnych, w dolinach cieków powierzchniowych - zapisy znalazły swoje odzwierciedlenie w planie,
- zakaz wprowadzenia elementów dysharmonijnych do krajobrazu,
- wyznaczone planem przeznaczenie podstawowe i uzupełniające terenu nie może powodować przekroczeń normatywnych standardów emisyjnych w zakresie hałasu jak również w zakresie promieniowania elektromagnetycznego, niejonizującego, emisji zanieczyszczeń oraz wibracji – zapisy znalazły swoje odzwierciedlenie w planie,
- ograniczenie regulacji rzek do niezbędnego minimum, unikanie sztywnych utrwaleń koryta, tworzenie pasów porośniętych roślinnością nadwodną, realizacja budowli habi-

- tatowych, zachowanie ciągłości przepływu wód – plan wprowadza nakaz umacniania skarp materiałami naturalnymi
- zakaz zabudowy dolin wód płynących wraz z zachowaniem przestrzeni umożliwiającej swobodną migrację (korytarze ekologiczne) - zapisy znalazły swoje odzwierciedlenie w planie

W celu wyeliminowania potencjalnego negatywnego wpływu realizacji, funkcjonowania pola golfowego zaleca się (poniższe uwarunkowania podaje się jedynie informacyjnie, gdyż przedmiotowy mpzp obejmuje bardzo niewielki fragment ewentualnego pola golfowego, a ponadto w swoich ustaleniach – ze względu na wykonanie koryta wód płynących – nie dopuszcza intensywnego zagospodarowania terenu; oddziaływanie pola golfowego na środowisko nie jest przedmiotem niniejszej prognozy):

- w zakresie projektowania:
 - dopasowanie projektowanych elementów do charakteru lokalnego krajobrazu,
 - uwzględnienie potrzeb migracji zwierząt – zachowanie korytarzy ekologicznych,
 - wyłączenie z działalności golfowej obszarów cennych przyrodniczo,
 - pozostawienie cennych gatunków drzew i krzewów,
 - wykorzystanie naturalnych form terenu,
 - sadzenie rodzimych, dopasowanych do siedliska gatunków drzew;
- w zakresie zarządzania:
 - wyznaczenie obszarów niekoszonych,
 - pozostawienie martwych drzew w miejscach, w których nie stanowią zagrożenia,
 - montowanie budek lęgowych dla ptaków,
 - pozostawiania liści i podszytu na obszarach wyłączonych z działalności golfowej,
 - właściwe stosowanie nawozów, środków chemicznych do utrzymania trawników.

4.2. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu jest możliwa dzięki optymalnie wybranym wskaźnikom, mającym posłużyć monitorowaniu kierunków zmian i skutków dla środowiska wynikających z realizacji zaplanowanych działań. Wskaźniki te określają poziom mierzalny osiągnięcia celu, np. jakości stanu środowiska, intensywności zabudowy itp.

Analiza wpływu ustaleń projektowanego dokumentu odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiąganych poprzez realizację konkretnych inwestycji (zadań) oraz monitorowanie ich oddziaływań – przez opis skutków realizacji projektów, bezpośrednio po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.

Projektowany system monitoringu powinien obejmować wyspecjalizowaną jednostkę odpowiedzialną za realizację i zarządzanie pracami systemu, bazę danych, ogniwa trwałej współpracy z instytucjami zajmującymi się zbieraniem i przetwarzaniem danych, oprogramowanie pozwalające na bieżąco ujmować i aktualizować posiadane informacje wraz z ich lokalizacją w przestrzeni.

Ze względu na wielkość obszaru (analizowany dokument ma znaczenie bardzo lokalne) ocena zmian zachodzących w środowisku, porównanie wskaźników parametrów środowiska do danych archiwalnych lub bieżących, gromadzonych w ramach monitoringu środowiska miasta

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”

prowadzonego przez WIOŚ są bardzo trudne do określenia. Niemniej można próbować dokonać takiej oceny w zakresie:

- badań jakości wód powierzchniowych,
- powierzchni lasów,
- inwentaryzacji zieleni na obszarze objętym planem.

Najbardziej wymiernym efektem wykonania prac objętych niniejszym mpzp będą badania i analizy jeziora Paprocańskiego – ilość wód jeziora, ich jakość.

5. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ UZASADNIENIEM ICH WYBORU

Biorąc pod uwagę zapis w ustawie [art. 51 ust. 2 punkt 3) litera b)] mówiący, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić „biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy”, poniżej dokonano analizy możliwych rozwiązań alternatywnych (nazywanych też wariantami), mając na uwadze zakres i cel projektowanego dokumentu („Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”).

Jako tzw. **wariant zerowy** można przyjąć wariant polegający na nie przyjęciu założeń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu zostały opisane szczegółowo w punkcie 2.4. Brak realizacji mpzp przede wszystkim uniemożliwi zasilenie jeziora Paprocańskiego wodami Potoku Wyrskiego.

Inny wariant, który powinien być rozpatrzony to tzw. **wariant lokalizacyjny** polegający na wybraniu najbardziej optymalnej lokalizacji dla terenów **1WS - 4WS, 5ZL – 7ZL, 8Z/US, 9Z/US**. Wydaje się jednak, że biorąc pod uwagę dotychczasowe zagospodarowanie terenu wariant ten jest wariantem optymalnym (dostosowującym się do istniejącego przebiegu Potoku Wyrskiego). Projekt planu zachowuje cenne tereny leśne, tereny wód śródlądowych, nie wprowadzając na nich, żadnych nowych funkcji. Jedynie w południowej części obszaru, powstaną tereny zieleni, sportu i rekreacji. Z tego też względu nie wskazuje się na potrzebę ustalenia innego wariantu lokalizacyjnego.

W podsumowaniu, uważa się, że poszczególne zapisy analizowanego projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” są optymalne dla lokalnego środowiska przyrodniczego i społecznego, dając możliwość dalszego rozwoju miasta Tychy w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, w związku z czym przyjmuje się, że wybrany wariant (przeznaczenie terenów w mpzp) jest jednocześnie wariantem najbardziej korzystnym dla lokalnego środowiska.

6. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem niniejszej prognozy było ustalenie wpływu na środowisko realizacji projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach”.

W ramach mpzp wyodrębniono tereny o różnym przeznaczeniu:

- 1 WS – 4WS – tereny wód powierzchniowych. W przypadku trenu 3WS przeznaczeniem dopuszczalnym są lasy (3WS),
- 5ZL – 7ZL – tereny lasów,
- 8Z/US – 9Z/US – tereny zieleni, sportu i rekreacji. Przeznaczeniem podstawowym jest zieleń w dolinach rzecznych z możliwością zagospodarowania na cele pola golfowego, przeznaczeniem dopuszczalnym sieci infrastruktury technicznej oraz budowlę i urządzenia umożliwiające przepływ wód Potoku Wyrskiego do Starej Gostyni.

W ramach prognozy analizowano wiele dokumentów strategicznych i programowych rangi międzynarodowej (w tym: konwencje, dyrektywy), krajowej (w tym przepisy prawne, strategie, programy, polityki, jak np. Polityka ekologiczna państwa) i wojewódzkiej (w tym strategie, programy, plany, jak np. Strategia rozwoju województwa śląskiego, Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego) czy lokalnej (Program Ochrony Środowiska, Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy, Strategia rozwoju Miasta Tychy). Analiza w/w dokumentów pozwoliła na stwierdzenie, że „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach” został opracowany w zgodzie i w nawiązaniu do tych w/w dokumentów.

Dla potrzeb ustalenia wpływu na środowisko zapisów projektu mpzp analizie poddano stan środowiska naturalnego na terenach objętych bezpośrednio zapisami planu, jak i w nawiązaniu do terenu miasta Tychy. Komponentami środowiska, które mogą być powiązane (w stopniu zauważalnym) z realizacją ustaleń mpzp są: jakość wód powierzchniowych, powierzchnia ziemi, wartości przyrodnicze, krajobraz.

W wyniku analizy projektowanego dokumentu oraz stanu istniejącego środowiska zwrócono uwagę na szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, z których większość znalazła swoje bezpośrednie odniesienie w projekcie planu:

- należy dobrze i poprawnie organizować prace budowlane i zaplecze budowy (skrócenie czasu budowy do niezbędnego minimum), przy prowadzeniu wszelkich prac budowlanych (dróg wewnętrznych, obwałowań, infrastruktury technicznej), należy mieć na uwadze oszczędne gospodarowanie dostępną przestrzenią, ochronę wód, gleb,
- prowadzenie nasadzeń kompensacyjnych zieleni, kształtowanie nowej, dopasowanej do siedliska zieleni,
- prowadzenie gospodarki wodno -ściekowej i gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- zakaz lokowania zabudowy w dolinach rzecznych, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych,
- właściwe zaprojektowanie oraz późniejsze zarządzanie polem golfowym w nawiązaniu do panujących warunków krajobrazowych, przyrodniczych (zagospodarowanie pola golfowego jest poza zakresem mpzp i niniejszej prognozy).

Skutki dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu

Realizacja zapisów projektu mpzp nie spowoduje negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, wręcz przeciwnie przyczyni się do zachowania cennych ekosystemów leśnych, łąkowych i wodnych. Najbardziej pozytywny wpływ będzie widoczny przede wszystkim w zakresie oddziaływania na środowisko społeczne poprzez zaspokojenie potrzeb lokalnych mieszkańców, stworzenie nowych miejsc do wypoczynku i rekreacji (kładki nad wodami płynącymi), czy poprawa istniejących (jezioro Paprocańskie). Plan umożliwi realizację na terenach leśnych i terenach wód śródlądowych kładek, mostków ścieżek dla pieszych, ułatwiając tym samym wypoczynek na łonie natury.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko wiązać się będzie przebudową koryta Potoku Wyrskiego i rozbudowy obwałowań rzeki Gostyni. W przypadku nadmiernej ingerencji w naturalne koryta rzeczne tworzyć się mogą bariery przyrodnicze.

W związku z pierwszą fazą realizacji niektórych założeń Planu (etap budowy poszczególnych inwestycji drogowych, inwestycji technicznych), związanych głównie z pracą maszyn, samochodów, pojawić się mogą niewielkie, lokalne emisje do środowiska (ścieki, zanieczyszczenia powietrza, odpady, hałas), podkreślić jednak należy, że w chwili obecnej wszystkie zakładane emisje również mają miejsce na terenie miasta o zdecydowanie większej skali. Emisje mogące powstać w ramach mpzp nie obciążą lokalnego środowiska ponadnormatywnie – w zakresie miasta Tychy będą niezauważalne (nieodczuwalne).

Realizacja zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje negatywnego oddziaływania na tereny chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, nie wpływają również w żaden sposób na obszary chronione w ramach sieci ekologicznej NATURA 2000 (znajdujące się całkowicie poza granicami miasta Tychy). Nie przewiduje się również oddziaływania transgranicznego o szerokim zasięgu (wykraczającego poza granice kraju).

Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych

Biorąc pod uwagę istniejące w chwili obecnej zagospodarowanie i użytkowanie terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz ich bezpośrednie otoczenie – zaproponowane rozwiązania wydają się rozwiązaniami optymalnymi, które przyczynią się do rozwoju funkcji turystyczno – rekreacyjnej miasta, nie ingerując za bardzo w jego środowisko przyrodnicze.

Nie przewiduje się, by proponowane przeznaczenie terenu mogło wpłynąć negatywnie na strukturę przyrodniczą i walory kulturowe miasta. Proponuje się uznać, że w świetle zamierzonego kierunku wykorzystania zasobów środowiska, oraz istniejących uwarunkowań otoczenia przyrodniczych, propozycja zagospodarowania terenów jest optymalna, dając możliwość dalszego rozwoju miasta.

Poszczególne zapisy zgodne są z przepisami prawa dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, międzynarodowymi dyrektywami i konwencjami, w których uczestniczy Polska, oraz dokumentami wyższego rzędu.

W wyniku analizy projektowanego dokumentu oraz stanu istniejącego środowiska zalecono uwzględnienie szeregu rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (ujętych w rozdziale 4.1 niniejszej prognozy). Wskazania te (w zakresie możliwym do uwzględnienia w zapisach planu zagospodarowania przestrzennego) znalazły swoje odzwierciedlenie w analizowanym dokumencie.

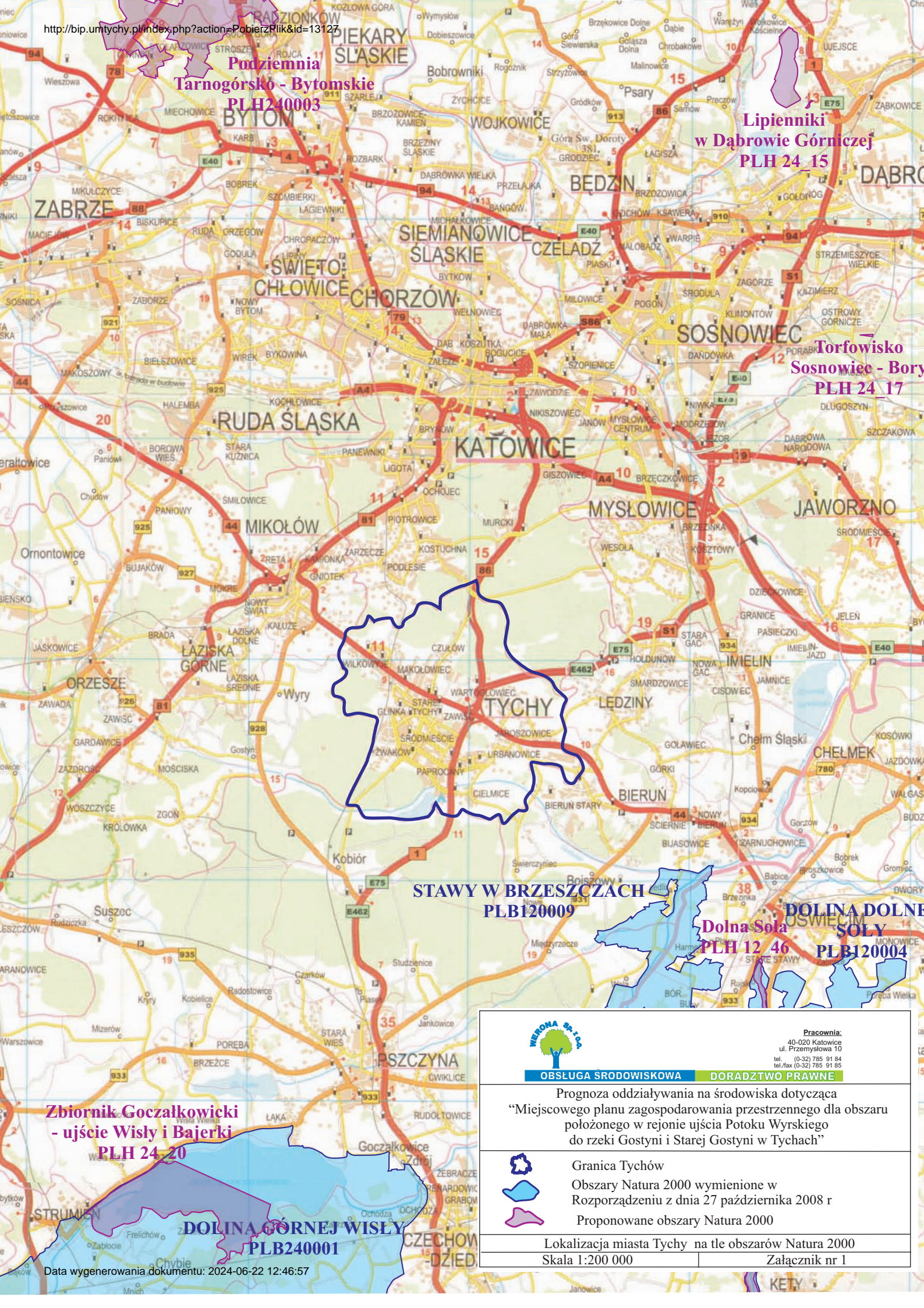
Zagrożenia

Analiza stanu istniejącego oraz analiza planowanych rozwiązań pozwala na stwierdzenie, że realizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stanowi dodatkowego zagrożenia dla środowiska zarówno społecznego jak i przyrodniczego.

Największe możliwe zagrożenia, czy negatywne oddziaływania (zarówno w odniesieniu do środowiska przyrodniczego jak i społecznego) ujawnić się mogą w momencie mało optymalnych rozwiązań technicznych podczas planowania przebudowy i budowy koryt wód płynących.

Zagrożeniem może być również brak realizacji zapisów niniejszego planu. W przypadku braku odpowiednich rozwiązań planistycznych może dojść do znacznej dewastacji cennej przyrodniczo doliny potoku Wyrskiego i rzeki Gostyni. Wkraczanie zabudowy spowodować może dewastację techniczną tych terenów, fragmentację siedlisk, pogorszenie się warunków estetycznych i krajobrazowych. Zlokalizowanie na danym obszarze inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska może zagrozić nie tylko lokalnej bioróżnorodności i komponentom środowiska ale również mieszkańców miasta.

Proponuje się przyjąć, że docelowe przeznaczenie terenów wprowadzone miejscowym planem nie będzie miało negatywnego wpływu na lokalne środowisko, a stosowanie się do wytycznych zawartych w analizowanym dokumencie i przy uwzględnieniu wymogów przepisów szczególnych (w tym m.in.: Prawa ochrony środowiska, Prawa wodnego, ustawy o odpadach, ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków), jak również przestrzeganie zasad wynikających z lokalizacji poszczególnych funkcji będą wystarczające dla zachowania i ochrony środowiska naturalnego w granicach terenów objętych projektem planu.

**Podziemia
Tarnogórsko - Bytomskie
PLH240003**

**Lipienniki
w Dąbrowie Górniczej
PLH 24_15**

**Torfowisko
Sosnowiec - Bory
PLH 24_17**

**STAWY W BRZESZCZACH
PLB120009**

**Dolna Sola
PLH 12_46**
**DOLINA DOLNEJ
WISŁY
PLB120004**

**Zbiornik Goczalkowicki
- ujęcie Wisły i Bajerki
PLH 24_20**

**DOLINA GÓRNEJ WISŁY
PLB240001**

OBŚLUGA ŚRODOWISKOWA

DORADZTWO PRAWNE

Pracownia:
40-020 Katowice
ul. Przemysłowa 10

tel. (0-32) 785 91 84

tel./fax (0-32) 785 91 85

Prognoza oddziaływania na środowiska dotycząca
"Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru
położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach"

Granica Tychów

Obszary Natura 2000 wymienione w
Rozporządzeniu z dnia 27 października 2008 r

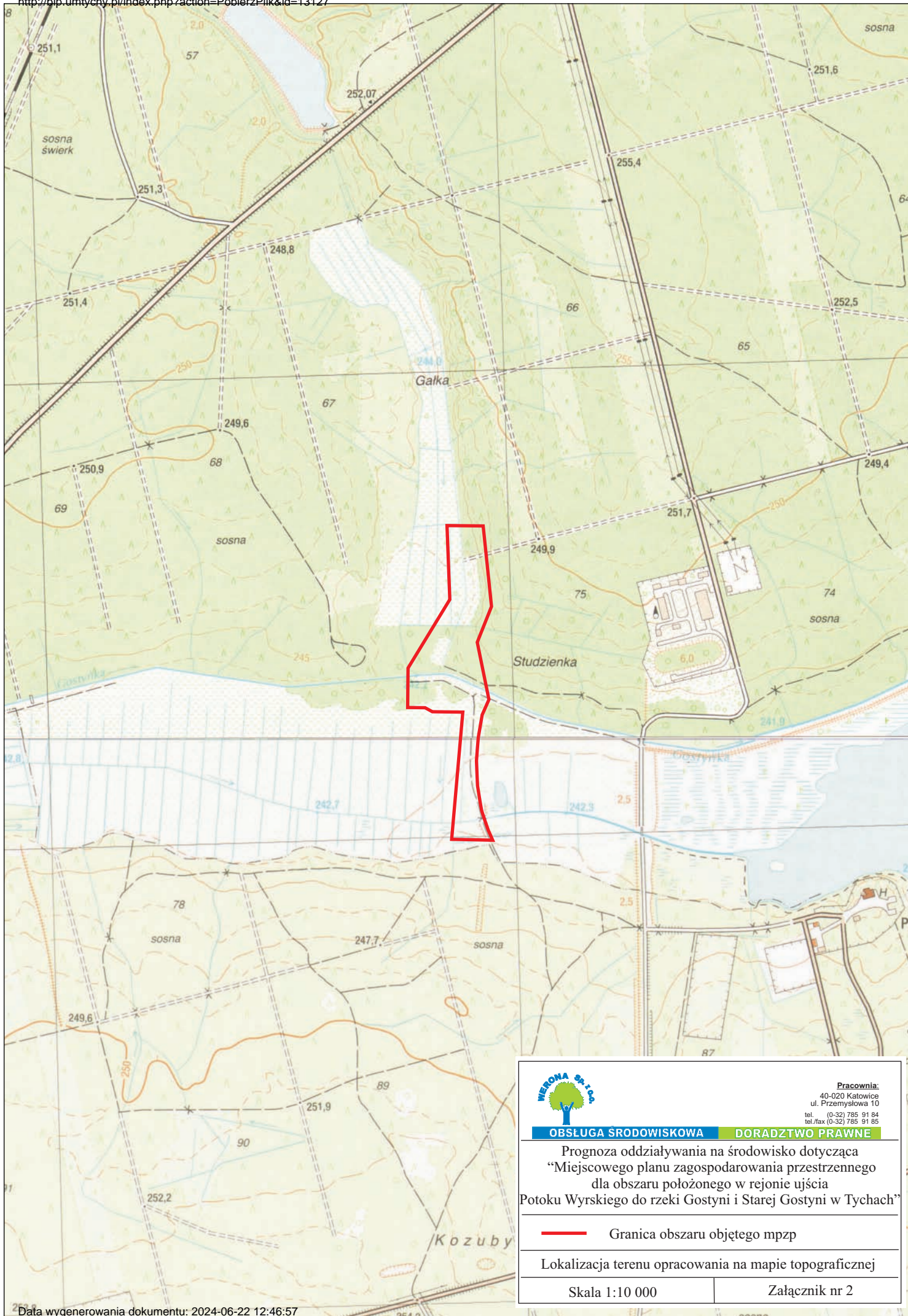

Proponowane obszary Natura 2000

Lokalizacja miasta Tychy na tle obszarów Natura 2000

Skala 1:200 000

Załącznik nr 1

Pracownia:
40-020 Katowice
ul. Przemysłowa 10
tel. (0-32) 785 91 84
tel./fax (0-32) 785 91 85

OBŚLUGA ŚRODOWISKOWA **DORADZTWO PRAWNE**

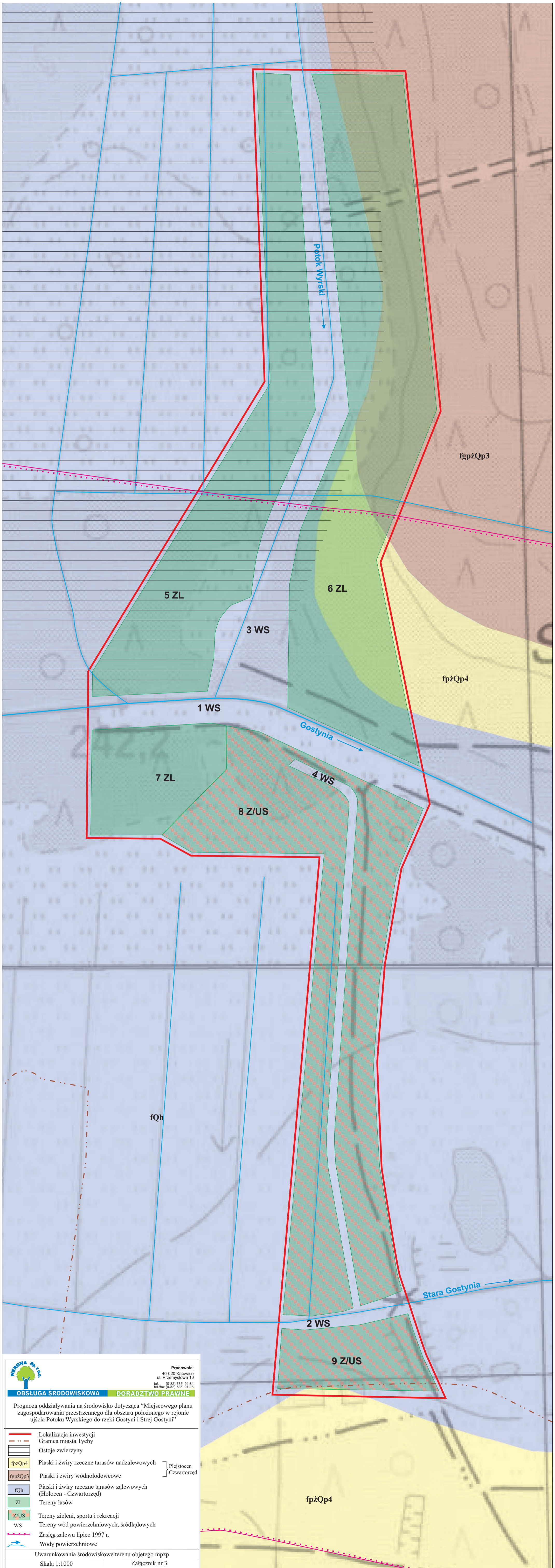
Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca
"Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla obszaru położonego w rejonie ujścia
Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Starej Gostyni w Tychach"

— Granica obszaru objętego mpzp

Lokalizacja terenu opracowania na mapie topograficznej

Skala 1:10 000

Załącznik nr 2

WERONA Sp. z o.o.
OBŚLUGA ŚRODOWISKOWA | DORADZTWO PRAWNE

Pracownia:
 40-020 Katowice
 ul. Przemysłowa 10
 tel./fax (0-32) 785 91 84
 tel./fax (0-32) 785 91 85

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ujścia Potoku Wyrskiego do rzeki Gostyni i Strej Gostyni"

	Lokalizacja inwestycji
	Granica miasta Tychy
	Ostoje zwierzyny
	Piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych
	Piaski i żwiry wodnolodowcowe
	Piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych (Holocen - Czwartorzęd)
	Tereny lasów
	Tereny zieleni, sportu i rekreacji
	Tereny wód powierzchniowych, śródlądowych
	Zasięg zalewu lipiec 1997 r.
	Wody powierzchniowe

Uwarunkowania środowiskowe terenu objętego mpzp
 Skala 1:1000 Załącznik nr 3

Załącznik nr 4

